

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Negyedévre 8 korona.
 Hódor évre 12 " "
 Vidéken: Negyedévre 5 " "
 Egész évre 20 " "

Felelős szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 László József.

== Egyesszám ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

Tisztujítás.

— nov. 9.

Nemsokára elkövetkezik a városi tisztujítás. Hiszen negyvennégy nap múlva már karácsonyesti gertyákat gyújtogatunk; valószínű tehát, hogy karácsonyi ajándékkul Debrecen városa jóval elébb megkapja az új tiszti kart.

Az is kétség nélkül bizonyos, hogy nagy változások lesznek és nevezetes fordulatok az új választás révén.

Mire magyarazzuk ennél fogva azt a feltűnő csendet, mondhatni közömbösséget, mely a közeledő eseményeket takarja?

Titokban folyik-e a személyek és pártok érdekében a munka? vagy pedig elfáradt a polgári érdeklődés s behunytt szemmel várja a többség a zászlók kitűzését?

A sajtónak nem lehet hivatása személyek szekerét a küzdőtéren versenybe vinni.

Viszont azonban bűnös mulasztás lenne, ha a közvélemény nyilvános hiradója nem világítaná meg

a helyzetet és azt a gondolatot, mely a város minden igaz hívének lelkében forrongva várja a rügybontó napsugarat.

Debrecenről, az iskolák városáról, Szegeddel és Kecskeméttel együtt a legmagyarabb városról egyre jobban terjed az a balga felfogás, hogy nem lehet a vidéki nagy városok közművelődési életének, a nemzeti művelődésnek vezetője. Hazafiasága zárkózott és maradi, magyarsága a hagyományok sallangjához ragaszkodó. Így emlegetik ezt azok, akik e tulajdonságot a fejlődés kerékkötőjének tartják.

Mily rövidlátó mese ez, fölösleges bizonyítani.

Hisz éppen ez az ő magyaroság, ez a tiszta fajbeli jellem hívni el Debrecen a nemzeti művelődés új harcainak élére vezérül.

Az már eldőlt, hogy Budapest nem fog nemzeti fővárossá nemesedni. Országunk szive egyre idegenebb, ugyszólván fajtalanul hűtlen a nemzeti irány szelleméhez. A nemzeti művelődés átalakító nagy

munkájában tehát éppen a leg-tisztább magyarság középpontja, ő Debrecen méltó s alkalmas a vezérszerepre.

Ezért szeretnők mi igaz hitünk szerint, hogy Debrecen városa bontakozzék ki a mai állapotok nyűgéből; a vidéki városok élén bontsák ki a nemzeti művelődés lobogóját.

A város vezetői oly férfiak legyenek, akik fel tudnak emelkedni Debrecen hivatásának teljes megértéséig és elég erősek arra, hogy az eszmék diadaláért megvívják a város megújulásának küzdelmeit.

Tisztelet a régi szellemnek; de a város jövőjének érdeke immár az, hogy vonuljon nyugalomba.

Fiatalság, tudás, akarat, bátorság, merész nemzeti önérték és a város politikáját irányítani képes tehetség kell a tiszti karba!

Hiába való minden gyöngédség és szeretet: arról Debrecen többé veszedelem nélkül le nem mondhat, hogy hatalmas új áramlatok hullá-

Vasárnapra.

A Szabadság számára írta: Petur.

A debreceni Csokonai-Kör élet-hivatásáról írtam egyet-mást e lap hasábjain és ezt az írást még jóakaró barátaim is félreértették.

Gondolkoztam azóta a kérdéstről és arra a meggyőződésre jutottam, hogy mégis csak igazam van. Az ugynevezett irodalmi társaságok valódi, még pedig nemzeti nagy jelentőségű hivatása nem lehet más, csak az, hogy az irodalmi műveltséget terjesszék.

Érthető emberi hiúságon alapszik, hogy akik szövetkeznek s irodalmi kört alakítanak, szívesen koszorúzzák meg egymást zsenge babérral. Az sem utolsó mulatság, hogy derék, művelt férfiakat mintegy kitüntetésül, érdemeik, munkásságuk jutalmát választás útján a tagok sorába emelik és ez immár társadalmi tisztség számba megy.

En mindamelltt fentartom azt az

állításomat, hogy a vidéki irodalmi körök legfő, sőt talán egyetlen igazi hivatása az irodalmi műveltség terjesztése.

Még pedig, ha másért nem, azért mivel a magyar nemzet irodalmi műveltségének valósággal kétségbeesett.

Régi közmondás szerint, akit az istenek gyűlölnék, tanítóvá teszik.

De uram isten a mi tejjel-mézzel folyó szép hazánkban mennyivel siralmasabb az író helyzete a tanítóénál! A tanító legalább taníthat. Éhezik, nyomorog, megfakul az életküzdelemben; de mindazt, a mi hűségese szívében, elméjében él, átömlészteti a jövő nemzedék fogékony szellemébe. Ha arról le is kell mondania, hogy a fa árnyékában valamikor gondtalanul pihenessen, mégis enyhülést, vigasztalást találhat abban a tudatban, hogy ő ültette a fát, mely egykor majd terebély árnyékával boldog ivadékok fölé borul.

Azonban a magyar író sorsa kietlen. Süketeknek tart szónoklatot; mi

célja, mi értelme, ha ékesen beszél? Vakoknak fest képeket; mi célja, mi értelme, ha színei ragyognak?

Az író e hazának legárvább árvája. A magyar író koldusabb minden Lázárokznál. Mert nincs irodalmi műveltségű közönsége. A magyar olvasó közönség óriási többsége jobban élvezi a szemetet, mint az igazgyöngyöt. Tudom, általában lgy van ez a világ teremtése óta. A nagy elmék alkotásait teljesen megérteni, saját lelkükbe a gyönyörűség tisztító tűzén átolvasztani csak hozzájuk hasonló vagy közelükbe emelkedni képes rokon-szemléjük tudják.

De jóllehet a legnagyobb költők soha sem voltak népszerűek, a tömegek kegyeltjei, azért alkotásaik fénye besugárzott kunyhóba, palotába egyaránt.

Csupán minálunk, a századokon át esatákban viaskodott, ma pedig a nemzetietlenség mocsarában fuldokló magyar nemzetnél észlelhető az a különös jelenség, hogy elzárkózik a tiszta napsugár

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószert.

main fel ne szökkenessen a fáklavivők sorába.

A tisztujításnak a szó valódi értelmében ujitásnak kell lenni, hogy a város végtelen kárára megkötött erők felszabaduljanak és Debrecen kizökkenjen a négyökrös szekér kerékvágásából és új elemek tüzes paripáin folytassa pályáját a nemzeti haladás útján.

A tisztujítás a böles magvetés munkája legyen, mely az arany kalászkok bő termésével jutalmazza majdan e nemes város minden fiát.

Elnézés, szánalom, barátság ne kapjon szerepet; csak a város java világítson a választóknak.

Szerencsés körülmények sok kiváló új erőt állítottak a város sorompói elé. Minden téren kitűnő, izmos, új szellemű, nemzeti lángban megihletett tehetségek várják a bizalom szavát.

Debrecen város polgársága legyen bátor az elhatározásban, hogy a nemzeti művelődés országos jelentőségű rendeltetését a város fejlődésével összeforrasztva lelkes, erős, hivatott vezetőkre bizza.

nov. 9.

Szerbia és Magyarország. Ama látogatás hírét, melyet Sándor szerb király Budapesten királyunknak tenni szándékozik, oly alakban cáfolják meg, melyről egy kormánypárti lap azt állítja igen találóan, hogy érdemben nem is cáfolták

meg a hirt. A cáfolat óvatos szerkesztése igen jó volt, mert amint legjobb szerb forrásból mi értesülünk, Belgrád mértékadó köreiben tényleg és igen komolyan foglalkoznak a királylátogatás gondolatával és csak — úgy látszik kelletnél valamivel korábban hozták valamely oldalról nyilvánosságra a hirt. Forrásunk a tervezett látogatás közléséhez még azt a további közlést fűzi, hogy Sándor király és neje, Draga királyné, Budapestre való utazásuk alkalmát arra is felhasználják, hogy utjukat Karlovcán megszakítván, Milán sirját a krusedoli zárda templomában meglátogassák és koszorút tegyenek koporsójára.

A politikai helyzet.

— nov. 9.

Lassan, de határozott biztossággal vezet a Széll Kálmán kibontakozás felé a zavaros politikai helyzetet. Mint öröndetes, de világosan felismerhető tény említjük, hogy a jelenlegi kormányelnöknek higgadt és lojális politikája még most, az ellentétek kiélesedésének időpontjában is diadalt arat diadalra s megtermi a maga jó gyümölesét az ország számára.

Ime első sorban is kínálkozik a megjegyzésekre a függetlenségi párt e heti értekezlete. Ugy hirdették, hogy ez a tanácskozás döntő befolyással lesz a politikai helyzet további alakulására. A függetlenségi párt egyrésztének lelkében szilaj harci tűz lobogott. És ime egymás után állottak fel azon az értekezleten a párt legtekintélyesebb tagjai, Kossuth Ferenc a párt elnöke, Justh Gyula a kinek nem szokása szivességeket tenni kormányoknak — s az ő intő szavuk hatása alatt a végletekig menő harceről

lemondtak. És valamennyien azzal okolták meg intő szavukat, hogy a Széll-kormányval szemben, mely soha a törvényesség útjáról le nem tért, a végső eszközzel harcolni nem szabad. Ime ez Széll Kálmán céltudatosan követett politikájának sikere!

Nem kevésbbé öröndetes tanulságot vonhatunk le azonban a képviselőház indenniti-vitájából is. Nyomat se találjuk ebben a vitában a régi szenvedélyeknek, melyek sorvasztó lázba hozták a tanácsstermet, a honnan a kór az egész országba kiáradt. A politikai ellenfelek nem ellenségek is egyuttal. Összemérik fegyvereiket, érveik nem kevésbbé súlyosak, mint voltak annak előtte, de a forma választékos, egymás képességeit, meggyőződésük tisztaságát elismerik és tiszteltben tartják.

Az 1899. XXX. t.-c. értelmezésének pere tisztázott ügy immár. Nem vitás többé, hogy Széll Kálmán értelmezése helyes és, törvényes is. 1907-ig a vámtérségi egység alapján államunk Ausztriával a viszonyosság teltételének kikötésével.

A véderő-törvények még mindig uralkodnak a helyzetben. A régi aggodalomkeltő javaslatokat visszavonták s az enyhítéseket új előterjesztésbe foglalva a Ház asztalára letették. És akadnak, a kik ebben valami kudarcát látják a kormányban s tekintélyének esorbitását. Minden kormányval szemben helyes volna ez a megállapítás, csak épen a Széll-kormányval szemben nem. Mert Széll Kálmánnak régi elve az, hogy aggodalmak előtt mindig meghajol, a békeesség kedvéért szívesen fáradozik jobb megoldás találásán, ha a meggyőzés politikájának nagy alapelveit nem érinti. És vajjon mit érinti az a Széll Kálmán politikáját, ha az ujonclétszám emelését egyik vagy másik uton érik el? Abban

elől, de mint az éjjeli pille röpköd a szemképrázttató villamos világítás fehér golyói körül.

Ennek pedig nem lehet oka, magyarázta más, mint az általános irodalmi műveletlenség.]

Az irodalmi műveltség hiánya oly általános itt, hogy még a jelesebb, sőt országos híru írók közt is sokan szépen tudnak írni, de irodalmilag műveletlenek.

Ne tessék azt gondolni, hogy meséket mondok el példának okáért.

Utaztam egyszer egy ismert politikussal és — a költészetről beszélgettünk. Beszállt fülkénkbe egy előkelő öreg ur, gazdag szabolcsi földbirtokos. Petőfire fordult köztünk éppen a beszéd. Az öreg ur hallgatta, hallgatta beszélgetésünket; egyszer csak közbe szólt:

— Ejnye, uram öcsém, ha meg nem sértem, hát annak a Petőfinek a versei nyomtatásban is kaphatók? A feleségem emlékkönyvében sok leirt versét őrizgeti. No Pesten mindgyárt megveszem.

Ez pedig akkor történt, mikor Pe-

tőfi költeményeinek talán a tizedik kiadása is megjelent már.

Az sem utolsó mulatság, hogy mikor egy kiadó először akarta füzetes kiadásban piacra vinni Petőfit, az Athenaeum igazgatója majdnem kidobta mint veszedelmes pazarlót.

De hát esoda-e az ilyesmi olyan országban, ahol a férjhez menő leány kelengyéje közt a könyv soha sem szerepel? Visz az új menyecske urához mesés fehérmüt, butort, üveget, csecsebecsét, selyem szoknyákat, ékszeret, készpénzt; de könyvtárt soha.

Szeretném, ha hivatalos összeirást csinálnánk arról, hány négy-öt szobás uri lakásban nincs könyv a naptáron kívül? Bizony mondom, vén kastélyok termeiben, nagy uraságok fegyvergyűjteményes palotáiban is meg lehetne állapítani azt a gyalázatos szégyent, hogy az irodalmat ott mindössze egy-két francia és német idegizgató oesmányság képviselné.

Név szerint felsorolhatnék ismert írókat, költőket, akik saját műveiken kívül, mióta az iskola porát lerázták, soha

semmi egyebet nem olvastak és nem olvasnak.

Tisza Kálmán irodalmi tájékozatlansága híres volt. De nem is uralkodhatott volna ebben a betügyülő országban annyi ideig, ha mint az angol vagy olasz államférfiak, beszédeiben költők verseit idézte volna. Apponyi Albert politikai érvényesülésének kerékkötője volt az a hire, hogy verseket olvas, szereti a zenét, irodalmi felolvasásokra, hangversenyekre jár.

Egyáltalán a népies felfogás uralkodik még mindig ezen a téren nálunk: az író kapa-kasza kerülő. A versfaragó szánalmas félbolond, aféle jámbor semmi, aki az életben csak mint megtört fölőslé lopja a napot.

A negyvenes és ötvenes években, egyáltalán az alkotmányos kiegyezésig az írók voltak egyuttal a nemzet politikai, nemzeti, társadalmi, közéleti vezérei. Ők adták meg az irányt, ők hangoztatták a jelszavakat. Ebből a helyzetből fejlődött aztán ki az a tévedés, hogy az irodalom, a költészet meghódította a magyarságot.

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyóhoz“ Debreczen, Főtér, a városházzal szemben.

Ajánlja a teljesen szinmentes s kiváló jó hatású „Molltergin“ arcz s kézbőr finomító szszépitő szerét, mely folyadék amíg ártalmatlanságára nézve teljesen egyezik a vaselin s glycerinnel, hatásra nézve azokat jóvalfelülmúlja. Hatása gyors s biztos. A szél kifujta arczot vagy kezeket a legrövidebb idő alatt fehérré, puhává s üdévé teszi, s powder alá is igen ajánlható. Mint bőrápoló szer páratlan! Egy üveg „Molltergin“ ára 1 korona.

pedig egy pillanatra sem kételkedünk, hogy a mostani formában biztosítva van a javaslata a magyar országgyűlésben.

Végül itt a kiegészítés! Ez a kérdés még mindig nem tűnt le a politikai élet égető kérdéseinek sorából. Ha nem volna annyira kopott ez a fordulat, azt mondanók, hogy most már csakugyan ütött az elintézés tizenkettedik órája. Ugy látszik azonban, hogy nyilván annak a politikusnak van igaza, a ki azt állítja, hogy a monarchia órája már négy éve, hogy állandóan tizenkettőt üt, de senki sem hallgatja.

Egyről-másról.

A Szabadság számára írta: *Lux Terka.*

— nov. 9.

Még alig bucsuztunk el az utolsó gólyától s Karnevál herceg már bekopogtat a téli évad kapuján. A jogászok már gyűléseznek, szervezik a bál bizottságot s a szép leányok az esti sétán műértő pillantásokkal mérik végig a kirakatok bál szöveget. A szép, bodros leányfejekben már ott settenkedik a gondolat: milyen legyen a ruha?

Mert nagy gond az kérem, hiába mosolyognak rajta olyan megvetéssel a teremtés frakkos urai! Könnyű nekik! Egy jószabásu frakkban akár öt esztendőig ásitozhatnak a báltermekben s még a hatodik esztendőben is büszkén verhetik benne a mellüket: én vagyok én! Szép. Meghajtjuk önök előtt uraim a zászlókat, mert — egyebet nem tehetünk.

Elismerjük, hogy önök azok az erős és büszke várfalak, amelyekért történik: adósságesinálás, családi perpatvarok, önök miatt hullnak a leányszemek könnyűi, önök miatt telik meg az éjszakák esőndje sóhajokkal. Önök miatt történnek a nagy divat-üzletek megrendelése, a szabók

ollói is önök miatt pusztitnak a méterje husz koronás selymekben.

Hát önök uraim meglehetnek elégedve saját magukkal. Minden önökért történik, a föld forgása, a selyem ipar föllendülése, a családi ebédek barátság-talansága, a leányok örökös rettegése: jaj, szép lesz-e? ... Jaj, fogok-e tetszeni?

Azért hát, majd ott, a báltermek forró levegőjében, ne nézzenek olyan kicsinylő mosolygással a szép leányok hódító hadára, ne is türelmetlenkedjenek: a fényesség, a feltűnési vágy miatt, mert mindez önökért történik. A szegény szép leányok nem akarnak egyebet, csak önöknek tetszeni. Ők szegények nem tehetnek egyebet, mint meghódolnak s önök a büszkék és erősek azok, a kik: választanak.

Hígyjék el, ha a leányok bizonyosak volnának a felől, hogy karton ruhában is férjhez tudnak menni, karton ruhában mennének a bálba. Ők a selymet nem azért szeretik, mert selyem, hanem hogy a jólét valószínűségét fonja köréjük, ez pedig — önöket fogja meg.

Oh Istenem, micsoda arculesapás a szegény leányokra, hogy önök meghalnak mint nem nemes patinával bevont agglégények és végrendeletet hagynak olyan iskolákra: ahol a leányokat főzni tanítják!

Ennek az ellentéte csak az lehetne, ha valami gazdag vén kisasszony olyan iskolákra hagyná a vagyonát: a hol a férfit hűségre tanítják meg.

Különb, mint a szegénység statisztikai adatai mutatják, az ideai farsangon is elmehet Himen asszonyosság nemesebb foglalatosság hiányában — lenését személni.

A főváros az idén ötvenezer végrehajtást eszközölt adóhátralék miatt, kereskedők, iparosok egyre-másra buknek, a házi uraknak az üresen maradt laká-

sok miatt 3.634,000 korona veszteségük volt, míg a pincelakások mind megteltek.

S mit szóljunk a hatszáz szegény egyetemi tanulóhoz, akiket elutasítottak a tandíjmentesség miatt? Nagy és szomorú szám: hatszáz tanuló, akik oklevelet akarnak szerezni és az eszköz, a kegyetlen és nagytekintélyű eszköz: a pénz, hiányzik a sok fiatal élet lét — megteremtéséhez.

Ha valahol, úgy nálunk, igaz, hogy elkélne a minél több okos ember, de ez a diplomaszerezési járvány szomorú statisztikáját mutatja annak, hogy a mi szép hazánkban bizony van: hegy, róna, víz, bor és szép asszony bőven, de — zokon ne essék — kevés az okos ember.

Elfaesarodik az ember szíve és arcába hajtja a vért egy-egy apró hirdetés az újságokban, mikor művelt fiatal emberek leányos apákat olyan egyeszségre szólítanak fel, hogy elveszik a leányukat, ha segítik a tanulmányaik elvégzésében.

Ez a férfi-erkölcs elernyedése... amit a dimplomáért követ el, ép úgy, mint a nő, aki nőiességét adja el az anyagi jólét biztosításáért.

Szomorú, szegény és ostoba idők ezek. Marakodás, öklelődzés, rossz látás és téves utakon való ténfergés a manák utjelzője. Senki se tudja merre menjen és mindenki a másik lábnyomát tapossa. A bátorság, az veszett ki az emberekből. Önálló nézet, egyéni akarat, a tiszta meggyőződésből származó nemes dac, ez, ez, nincs sehhol...

Szinte jól esik az ilyen nagy pusztaságok szomorú utairól egy-egy oázist megpillantani, mint azok az emberbaráti eszmék, amelyeket egy beteg ember küldött meg a lapoknak: Gyerekek megvédése erkölcsi szempontból és lelketlen cselédekkel, szülőkkel szemben. Serdülő leányok megvédése fajtalanságok

Mihelyt azonban azt a szerepet átvették a hivatásos politikusok, a képviselők és a napi sajtó, — az írók lába alól egyszerre eltűnt a gyékény s ők azóta ég és föld között lebegnek az ismeretlen semmisségben.

Irodalmi élet nincs többé Magyarországon. Ezért a nemzeti szellem is hátra szorult és dobozódik az ugynevezett európai nemzetköziség, a világpolgári nagyképűség, mely külföldi asztalok morzsáin élésködve mámorító kotyvalékokkal szédíti el a jámbor közönységet.

Akik a mindennapi kávé mellé a szellemi táplálékot szállítják, azok maguk többnyire épp oly sötétben botorkáló, műveletlen, léha, felületes elemek, mint általában a többség milliói.

Irodalmi állapotaink siralmosságát semmi sem jellemzi világosabban, mint szépirodalmi lapjaink pangása, süllyedt, értéktelen színvonala. Az ember szinte megdöbben, mily ismeretlen, tehetségtelen, névtelen alakok firkálnak az újságokban s hogyan nőnek ki a homályból, mint eső után a gomba, a szellemi vezérek, a felelős szerkesztők, a kik a pelyhet pehejnek írják és ha szállnak, halgatnak, szeretnek, gujástust ezek, idegen szöveggel föcskendezik tele nyel-

vünk szeplőtlen palástját, mindig egyformán hadi lábon állnak a magyaros mondatfűzéssel meg a helyesírás elemi szabályaival.

A vidéki irodalmi körök legsürgősebb feladata tehát az irodalmi műveltség terjesztése.

Elég nagy számmal vannak. Aradon a Kölcsey-egylet, Szegeden a Dugonics-társaság, Pozsonyban a Toldy-kör, Nagyváradon a Szigligeti-társaság, Kassán a Kazinczy-kör, Eperjesen a Széchenyi-kör, Székesfehérvárott a Vörösmarty-kör, Kolozsvárott az Erdélyrészi Irodalmi Társaság, Debrecenben a Csokonai-kör és még vagy tiz kisebb-nagyobb irodalmi társulat működik. És csodálatos, hogy egyiknek sincs számbavehető tőkéje, egyik sem abban keresi, látja és leli egyetlen feladatát, hogy az irodalmi nevelés apostola legyen; hanem apró-cseprő helyi műkedvelősködésekre fecserlik munkásságukat, vagy pedig közönséges téli mulattatókul szegődnek fecsegő leánykák, cifrázkodó asszonyok mellé, a nélkül, hogy a főcél, az irodalmi műveltség terjesztése hasznát látná fáradozásuknak.

Pedig ezek a körök sokat tehetnének: elültethetnék a gyenge csemetét,

melynek majdan virága és gyümölcse lehetne.

Apostoli munka vár itten reájuk. Lássanak hozzá együtt és külön-külön, míg nem késő, míg a nemzet érzéke teljesen el nem kergesedik az irodalmi műveletlenség irtóztató sivárságában.

A debreceni Csokonai-Kör is vegye ki részét az öt méltán megillető s a reá régóta parlagon várakozó nemes munkából.

Szép az, ha tudósokat levelekkel üdvözöl, országos ünnepekre hivatalos képviselőt küld, szobormintákból alamizsnát kéreget, többé-kevésbé nevezetes kéziratokat ereklyékké avat, kíváncsi idegeneket utcán kalauzol és Csokonai emlékére nagy keservesen össze tud toborzani egy pár immel-ámmal érdeklődő tagot.

De talán ebben a buzgóságban még sincs kimerítve teljesen hivatása.

Mily dicső lenne, ha téli felolvasásairól már az egész város tudna, beszélne! Ha ezer számmal szétröppentek volna előrajzai azoknak az irodalmi estéknek, melyeket közérdeklődés mellett rendez.

Igazán szeretném, ha nagyobb tüzzel és sikerrel terjesztené az irodalmi műveltséget...

ellen, iparos és kereskedő tanulók megvédése, részeg emberek óvása stb.

Eszményi és szép gondolatok, de az embereknek annyi a dolguk, a bajuk és olyan sok oldalról van igénybe véve adakozási tehetségük, hogy az ilyen szép érzelmek csak bánatot okoznak a gondolkodó emberiségnek, amiért az ilyen eszméknek az a végzetük: hogy álmok maradnak.

Szeretnék végül önöknek kedves olvasóim egy kis kellemetes csemegével is szolgálni, de igazán nem szolgálhatok semmi különössel.

Don Alfonso Bourbon herceg, aki a párbajellenes ligában utazik, most a fővárosba érkezett, de azért ez a szegény Pally életét aligha menti meg és nagyon sok szegény Pally fognak addig agyonlőni, amíg a derék herceg elmondhatja magáról: a mór megtette kötelességét...

Haj, a párbajról épp úgy nem fognak a férfiak lemondani, mint ahogy a nők nem fognak lemondani a füzőviseléséről. Mind a kettő ujtó munkát végez: az emberi hiúságokon.

A szamóca tenyésztése.

Irta: Mühle Vilmos.

nov. 9.

A boggyó-gyümölcs, nevezetesen pedig a szamóca képezik a legegészségesebb gyümölcsöt gyermekek és felnőttek számára, még betegek is élvezhetik és sokszor minden más gyümölcs fölött előnyben részesül. Rendkívül dus termésük folytán már a legtöbb jobb házikertekben is találhatók, nevezetesen a nagygyümölcsű ananász-szamócák, melyek valódi csemegét, igazi asztal-diszt képeznek és nagy örömet okoznak minden háziasszonynak.

Azoknak, kik eddig nem foglalkoztak tenyésztésükkel, sürgősen és melegen ajánlom a szamóca termelését, annál is inkább, mert egész sorozat kitűnő nemes faj létezik, melynél minden balsiker egészen ki van zárva, továbbá, mert tenyésztésük valóban oly egyszerű, hogy semmi különös fáradság nélkül mindenütt tenyészthetők.

A legjobb módszer a következő:

A szamóca mindenekelőtt mélyen felásott, jó erősen trágyázott talajt és napos helyet kívánnak, de még félárnyékos helyeken is jól tenyésznek. Ha félig meddig lehetséges és e célra már nyáron szabad helyünk van, a legjobban szeptember-október elejével ültetünk, mivel az őszi ültetésnél a növények jobban fogamzanak meg és a következő évben már néhány gyümölcsöt is hoznak, vagy pedig március—április, szükség esetén még májusban is ültethetünk 35 cm.-nyi távolságban mindig 3 növényt egymás mellé... háromszögben.

Kezdetben tartuk a növényeket mindig nedvesen és jól cselekszünk, ha az egyes növények közötti helyet rövid istálló-trágyával behintjük, mely a talajt

nedvesen és lazán tartja, miáltal több táplálékot kapnak.

Mütrágya kevésbé ajánlatos, nagyon kevés trágya nem használ semmit, de nagyon sok árthat: a legjobb a szarvasmarha-trágya.

Az összes indák (kifutók) levágandók, mivel ezek az anyanövény egész táplálékát elvonják, tehát nagyon gyengítik, az egész állományt átkusszák, minek folytán a növények soha nagy gyümölcsöket nem hozhatnak. Október—november végével az ágyak alaposan megtisztítandók, az egész indák még egyszer levágandók és a föld rövid trágyával borítandó, azonban úgy, hogy a növények szabadon álljanak.

Ily módon eljárva, minden évben sok és nagy gyümölcsöt várhatunk. Oriási gyümölcs nyerése céljából hagyjunk minden gyümölcszáron kettőt hármát a legelső nagy gyümölcsökből, a többit a virágzás után vágjuk le.

Minden 3 év után, ha a termés elmarad, új ágyakat készítsünk más helyen, a hol még szamóca nem volt és ide csak fiatal egy éves, átültetett és e célra előkészített növényeket ültessünk a legjobb fajokból, de sohasem a régi növényekből. Ezt a tenyésztési módszert már 30 éven át tartom be, ez biztosítja minden évben a legjobb és legteljesebb termést, mely a legtöbb vidéken igen jövedelmező és sokaknak egészen szép bevételi forrását képezi.

Megjegyezni kívánom, hogy bő termést illető várakozóinknak csak igazi szép asztali szamóca-választék felel meg, mely célra különösen ajánlom a Laxton-féle (angol) és néhány új német fajt.

Biró előtt.

— Járásbírósi jelentés. —

A bíró szól:

— Horvát Piros!

Szép fiatal, gyöngye leányka rezzen fel a szóra, mintha a szél fujta volna meg és bágyadtan, halkán felel:

— Én vagyok.

Minden szem a szép leányra irányul. Lecsüggesztett fővel áll a bíró előtt. Gyöngye, hajlékony termetű leány. Megyészín kendője alól két fonatban derékig omlik le dus barna haja. De nemcsak a haja (ámhátor Gönci Péter a hajába volt szerelmes), hanem arca és szeméi is olyanok, hogy a hideg szív is megindul azok láttára.

Hanem Horvát Piros nem látszik tudni, hogy ő mennyire el bírja lágyítani a gyarló férfiszíveket.

— Horvát Piros, maga vádolja Gönci Pétert.

— Vádolom.

— Miért?

— A becsületesemért.

Bizony nem olyan könnyű a bíró előtt megállani, mint ahogy ő ezt otthon a pusztán meggondolta. A bíró éles, kutató szemekkel néz az ember arcába. Horvát Piros szinte roskadozik az átható

tekintettől. Aztán olyan fogós kérdéseket intéz az a bíró az emberhez, amikre még egy kitanult asszony sem tudna válaszolni, nemhogy egy gyöngye, tanyán nőtt virágszál.

— No csak mondjon el mindent!

A bíró utolsó szavánál lángpiros lett a Horvát Piros arca. Ugy megijedt attól a „minden“ szótól, hogy semmit sem tudott szólni.

Ráncos, foltosképű kis öreg anyóka bujik elő, a Gönci Péter széles háta mögül.

— Ő a Piros anyja, ha megengedi a bíró ur, majd ő mondja el a vádat.

— Kevés szóból áll az egész, amit mondani akarok. Hát, kérem szépen ez a Gönci Péter szemet vetett az én lányomra. U, az igaz, nem haragudott meg azért, a legényre. Hiszen, kérem, tudni való, hogy olyan a fiatal szív, mint a virág: hajlik. Elhajlott a Piros szive is.

A leány sóhajtván szól közbe:

— Édesanyám tanácsolta!

— De te tetted!... Oszmán, kérem, Gönci Péter az egész világnak azt beszélte, hogy az én lányom ilyen, olyan... Ki se lehet azt kérem mondani!

— Igaz-e ez, Gönci Péter?

Alacsony, szélesvállú legény lép előbbre. Borotvált, husos, puflók arcán közönyösség látszik.

— Nem tagadom, megszólaltam a lányt, de csak igazat mondtam felőle.

— Bíró ur! — szólt a legény — mondtam, hogy a Piros kikapós, rossz, hanem azért böcsületes és jószívű.

— Hogy értsem ezt? — kérdi a bíró.

— Hát úgy, kérem, hogy Piros nem volt oka semminek, mindennek anyja az oka.

Fölpattant erre az öregasszony, összesecsapta a kezét és lógázza jobbra balra a fejét, miközben szétmorzsoló tekintetet vetett a legényre.

— Mit ki nem talál meg, te?...!

— Mán akármit mond, engem le nem torkol. Piros az én menyasszonyom volt és most megmondom nyiltan, hogy ő mán nem leány...

— Nem a, hát micsoda? — sipított az öreg asszony.

— Nem is asszony! vágott közbe Gönci Péter.

A tanuk azt bizonyították, hogy Gönci Péter nem rágalmazta Horváth Piros; az igaz, hogy panaszkolta a koreszában, hogy Piros elcsábították. Az is igaz, hogy azt mondta, hogy Piros se nem asszony, se nem leány. Aki pedig jól megnézi a szegény Piros, az láthatja, hogy Gönci Péter nem hiába keseredett el.

A bíró Gönci Pétert fölmentette a rágalmazás vádjá alól.

— Mikor kihirdette az ítéletet, busan így szólt a legény:

— Lennék inkább rágalmozó, itélt volna nehéz rabságra a tekintetes bíró ur, nem nyomná a szívemet olyan nehéz kő!

November 15-én kezdődik a Mélyen leszállított áruk.

nagy karácsonyi

OCCASIO-VÁSÁR

Többek között:

Pongé és liberty, sima és mintázott, tiszta selyem... mtrje 70 krtól kezdve.

Taffetas és louisine, csikos és kockás, tiszta selyem... mtrje 80 krtól kezdve.

Mosóbársony... mtrje 50 krtól kezdve.

Minták vidékre készséggel küldetnek.

Szenásy, Hoffmann és Tsa

SELYEMÁRUHÁZA.

Budapest, IV., Bécsi-utca 4. sz.

Senki sem vette észre, hogy Horváth Piros mikor suhant ki a szobából; később mondta a szolga, hogy a folyosón egy szép leány a falnak dőlve zokogott! . . .

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, nov. 7.

A folyosót egy lovagiassági ügy és két bejelentett napirend előtt való felszólalás érdekelte. Az első Vészi József és Pichler Győző között keletkezett és még az ülés folyamán elintéződött. A másik kettő megtörtént természetesen az ülés elején. A tengerszem csendőri betörését hozták szóba Visontai és Nessi. A kínos ügyet Széll Kálmán miniszterelnök világitotta meg és beszédének hatása igazán érdekes volt, mert az egész házat megnyugtatta.

Az indenmitásnak ma valóban előkelő szónoka volt: Nagy Ferenc volt kereskedelmi államtitkár, akit némi zajongás után az egész Ház osztatlan figyelemmel hallgatott meg. Nagy Ferenc igen jeles polemikus szónoknak bizonyult, a ki teljes biztossággal kezelte a legkényesebb kérdéseket is. Különösen a jobbközép kísérte gyakori helyesléssel, de túszerűségei az ellenzékre is rendkívül hatottak.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Darányi Ignác és Cseh Ervin.

Elnök meleg szavakban emlékezik meg Kubinyi György haláláról. Emlékét jegyzőkönyvben örökíti meg, az új képviselőválasztás iránt pedig intézkednek.

Maróthy László betérjeszti a mentelmi ügyeket.

László Mihály az összeférhetlenségbizottság tagja leteszi az esküt.

A tengerszem.

Visontai Soma a napirend előtt szóba hozza, hogy a tengerszemet az osztrák csendőrök még a bírósági ítélet végrehajtása előtt elfoglalták, ott hidakat vernek, szóval az ország területén idegenek garázdálkodnak. Csodálkozik a felett, hogy a magyar csendőrség, amely oly könnyen osztogatja a halált másutt, teljes közömbösséggel nézi most a dolgok folyását. Kérde a miniszterelnöktől, hogy meddig fogja tűrni ezt a garázdálkodást?

Széll Kálmán miniszterelnök Nessi beszéde után válaszol. (Helyeslés.)

Nessi Pál: Betörőbandák járkálnak az ország határán belől, ott hidakat vernek és hatalmaskodnak. Ezt nyugodtan tűrni nem lehet! A király esküt tett arra, hogy ennek az országnak a területi épségét meg fogja tartani és védeni. Ezt

a garázdálkodást tehát nem szabad el-
tűrni. Két hadsereget tartunk fenn drága
pénzen. Mire valók tehát, ha nem arra,
hogy ennek az országnak a határait
megvédjék. Hogy respektáljanak ben-
nünket a nemzetiségek, ha ezt a rabló-
hadjáratot büntetlenül hagyjuk. Addig a
képviselőház nyugodtan nem tárgyalhat,
a míg tudatában van annak, hogy hatá-
rait rablóbandák támadják.

Széll Kálmán miniszterelnök: A
vád az, hogy egy határsértést összetett
kezekkel nézi. Kijelenti, hogy az 1898-iki
törvény alapján nemzetközi bíróság ítél
ebben az ügyben. Az ítélet, sajnos ked-
vezőtlen volt reánk nézve, de az bizo-
nyos, hogy az jogerős és végrehajtható
(Igaz! Ugy van!) Bármennyire sajnálja
is a dolgot, az nyugtatja meg, hogy
törvény alapján történt a döntés. (Igaz!)
Már most sok tulzott, kiszinezett dolgot
adtak elő az előtte szólók, a mit helyes-
nek nem tart. Az pedig bizonyos, hogy
az az ítélet végérvényes és a törvényt
respektálni kell! (Helyeslés.) Más dolog
a becikkelyezés. Igenis az szükséges,
hogy a becikkelyezés törvényjavaslat
alakjában kerüljön a ház elé, mert hiszen
ez ország területének meghatározásáról
van szó. (Általános helyeslés.) A hiva-
talos átadás dolgában már tárgyal az
osztrák miniszterelnökkel.

Felkiáltások: És addig! És addig!

Rákossi Viktor: Hadd várjanak a
kapzsi lengyelek!

Széll min. elnök: Addig is gon-
doskodni fog a rend fenntartásáról! (Ál-
talános helyeslés.)

Nyegre László jegyző jelenti, hogy
Pozsgay Miklós az erdélyrészi adótár-
nokok kérvénye tárgyában interpellálni
fog!

Következett az

indenmitás.

Nagy Ferenc: Az indenmitást nem
tekinti bizalmi kérdésnek, ha nem volna
is bizalma a kormány iránt, akkor is
megszavazná azt. Kérde Kossuthtól, hogy
ha ő állana a kormány élén, beszünt-
tené-e az állam fizetéseit, kimondaná-e
az állami csődöt? Sokkal nagyobb hazafin-
ak tartja őt, semhogy kimondaná a
fizetéseképtelenséget.

Nessi: Le kell mondani!

Nagy: Az sem használna, mert
költségvetési törvény még sem volna
január elsején. Mivel feltették a bizalmi
kérdést, kijelenti, hogy igenis bizalom-
mal viseltetik a kormány és Széll Kál-
mán miniszterelnök iránt. (Élénk helyes-
lés.) Sok gyenge érvet hallottak a tul-
oldalról Széll ellen, azok reá és a pártra
semmi hatással sem voltak. Kossuth
azt mondta, hogy nagy tehetségű ember
nem való a miniszterelnökségre. Ez csak
az ellenzékre lehet hátrány, de az or-
szágra nem. (Zaj a szélbalon.) Csak
akkor volna igaza Kossuthnak, ha a te-
hetség mellett az erőszak és erkölestel-
enség dominálna. (Zaj a szélbalon.) De
épen Széll Kálmán az, a ki az erőszak
ellen vétőt mond és a törvény uralmát
hirdeti nemcsak szóban, de tettekben is.
(Zaj.)

Elnök: Kéri az ellenzékot, hogy le-
gyen következetes és hallgassa meg a
jobboldali szónokot, a mikor ugyanis ők

szólítják fel őket a beszédre. (He-
lyeslés.)

Rákossi: Nem vagyunk hozzá-
szokva!

Nagy Ferenc: E kormány tényke-
dése között találjuk a kuriai bírás-
kodást.

Krasznay: Gyönyörű törvény!

Podmanický: Ti kívántátok!

Nagy: Az összeférhetlenségi tör-
vényt. Ennek a kormánynak köszönhető,
hogy a nemzeti párt e pártba bevonult
és itt érvényesül és itt jól érzi magát.
(Zaj.)

Kubik: Azt hallottuk, hogy nem jól
érzi magát!

Elnök Kubikot csendre inti.

Nagy: Az, hogy a költségvetést
rendes időben le nem tárgyalhatják, nem
a kormány, hanem az összes pártok hi-
bája. A budgetet ősszel kell tárgyalni,
az bizonyos, mert kell várni a zárszám-
adások elkészülését. Már most mért nem
garantálja az ellenzék, hogy a budgetet
2-2 hónap alatt letárgyalja, amikor ez
elég idő volna. Mire való a sok általá-
nos vita. Rajtunk áll, hogy ezt a ház-
szabály módosítással kiküszöböljük és ha
komoly az óhajlás, csináljuk meg. (Ál-
talános helyeslés.) Zichy János gróf a
szabadelvűpártot belső ellentétekkel vá-
dolja: nincs egységes gazdasági pro-
gramm. Nem ismer olyan pártot, a mely
mindenben egyetértene. Ezt egy párt
sem vetheti a másik szemére. A kérdés
csak az, hogy az esetleges ellentétek ki-
felé jelentkeznek-e? Miután pedig ez
nem történik, hagyjuk a szabadelvű
pártot magára. (Élénk helyeslés.) Lehet,
hogy a kiegyenlítősek kedvéért kompromis-
sziumokra van szükség, de bün-e ez?
Hiszen az egész politika kompromissziu-
mok műve, mert ebből áll elő a szüksé-
ges harmonia. Erre minden pártnak, ha
még oly kicsi is, szüksége van. És ez
sokkal többet ér, mintha az egyik fél
sértődötten félreállana. Az ellenzék is
kompromissziumokkal dolgozik, ha csak
független és gondolkodó tagjai vannak.
Csak akkor van baj, ha a vezérelvekben
nem ért egyet egy párt. Már pedig ez a
párt a szabadelvűség lobogója alatt har-
col. De a szabadelvűség dolgában is fo-
galomzavar van. Összetévesztik a politi-
kai szabadelvűséget a gazdasági szabad-
elvűséggel, a mi nagy hiba. Hiszen
tudva van, hogy aboszult kormány is
szabadelvű gazdasági politikát üzhet:
míg szabadelvű kormány nem liberális
gazdasági politikát is csinálhat. A kér-
dés az, hogy az ország és az egyes osz-
tályok érdekében cselekszik-e. Mert ez
a kérdés fő kritériuma. (Igaz!) Reakcio-
nárius-e az a kormány, ha az uzsora
törvényt megcsinálja, ha a rászedés és
beccsapás ellen biztosítja a polgárokat,
ha szövetkezetekkel gyarapítja a nép
érdekeit. Agráriusnak és merkantilistá-
nak találkozni kell mindig a nép vé-
delmében. (Élénk helyeslés.) És hogy az
agráriusok szabadelvűek, bizonyítják a
48-as törvények, amelyeket földmivelés-
sel foglalkozók csináltak meg. Ezt pár-
tatlanul ki lehet mondani, mert ő sem
agrárius, sem nem merkantilista. (He-
lyeslés.) Hanem az ellentéteket, ha
olyanok vannak, iparkodik kiegyenlíteni.

Halmágyi Sámuel

női- és leány felöltők
legnagyobb áruházában,

Debreczen, Piacz-u. 47. sz.

Rendkívül olcsó árban lesznek elárusítva:

Női- és leány felöltők, valódi szörme boák, karmantyuk,
muffuk, szörme kalapok, sport sapkák, gyapju és selyem
blouzok, zsuponok

óriási nagy választék.

(Élénk helyeslés.) Áttér azután a kiegyezés kérdésére és hosszasan bizonyítja, hogy a paktum dolgában a miniszterelnöknek van igaza. Az önálló vámterület felállítása a nemzet akaratától függ 1904-ben, de nem okvetlenül folyik a törvényből.

Ézután utalva a dinasztia ellen felhozott vádakra, megjegyzi, hogy a királynak, az uralkodó háznak az ország megerősítése, nem pedig gyöngítése a természetes érdeke. Ellenkezőt feltétel nélkül sem lehet. Az indemnitást megszávazza. (Élénk helyeslés. A szónokot számosan üdvözlök.)

Személyes kérdések.

Komjáthy Béla jelentéktelen személyes felszólalása után felszólal

Pichler Győző: Sajnálkozását fejezi ki, hogy tegnap Vészire tréfás megjegyzést tett. Kéri annak a naplóból törlesztését.

Elnök szerint ez lehetetlen.

Veszi József kijelenti, hogy Pichler lojalis nyilatkozatát elégtételnek veszi.

Szünet után

Gabányi Miklós képtelen megjegyzésekkel kacagtatja a Házat. Az indemnitást nem szavazza meg.

A vitát hétfőn folytatják.

Interpelláció.

Pozsgay János interpellációjában az erdőnyérszi adótárnokok kérvényének elintézését sürgeti.

Lukács miniszter azt feleli, hogy tévedésből az ügy a belügyminiszterhez került. A kérvényt egyébaránt méltányosan elintézi.

A választ tudomásul vették.

Óvakodjunk a tüdővészitől.

(A belügyminiszter utasításai.)

— nov. 9.

Szöll Kálmán mint belügyminiszter megbízásából egy kis piros füzet hagyta el a napokban a sajtót, mely arról szól, hogy miként óvakodjunk a tüdővészitől.

A köznép számára írták természetes népies nyelven e füzetkét, melynek komoly, gondoskodó tanácsai bizonyára nem fognak hatástalanokká válni.

Arra inti a közönséges népet, hogy igyekezzenek jó levegőben élni, jól táplálkozni és ha már gyenge tüdejükké lettek csak olyan foglalkozást üzenek, a mely a tüdőnek nem ártalmas.

A lakások szellőztetésére inti első sorban a szegény embereket, legjobb táplálékul a jó kenyert, húst és szalonnát de legfőképen a urót ajánlja. Gyenge tüdejű embernek nem ajánja a bányászatot, kőfaragást, kőműveséget, kályhásságot, malom-munkás dolmány és gyári munkát, kalaposságot, szabóságot, pékséget, üregfurást, gépfűtést, vasúti szolgálatot. Ellenben a tüdővészre hajlandó embernek ajánja a földművelést, kertészet mészáros és hentes mesterséget.

Inti, a tüdővész ember tartózkodjék különösen az iszákosságból. Az iszákosok közt nagy pusztítást tesz a tüdővész még az iszákosok leszármazóit is fenyegeti ez a betegség.

A tanuságos, érdekes füzetet a kormány a hatóságok útján ingyen terjeszti a nép alsó rétegei közt, közegészségügyi viszonyainknak ez által nagy szolgáltatást téve.

A hétről.

A Szabadság számára írta: Szatyí.

Az összes őszi felöltő és sárgacipő tulajdonosok nevében mélyen megsomorodott szívvel tudatom, hogy az őszi végegyengülésben elhunyt. Lelkünk költői érzéseit s a hallottak napjáról még vissza maradt őszi rózsáinkat odahordtuk a ravatalára s elvittük hozzá szemfödőül kitűnő angol és nem angol szabású felöltőinket is, már tudniillik mindazok a kik csak részben tartjuk indokoltnak a szociális eszmék felburjánzását s akiknél itt jelzett őszi felöltőinkkel semmi jelentősebb célunk nem volt ama, valóban közintézményű helyeken, a hol *molyosságért*, örömeire úgy is haldokló szücs iparunknak, nem szoktak felelősséget vállalni.

E körülmények mindközönségesen, mint zálogházak szerepeinek az élet rögzös mezején s elretentő példaképek emlegettetnek takarékos apák és gazdag örökséggel kecsegtető nagybácsik által.

Ránk köszöntött a téli kabátok, sült gesztenyét árulók s a novellákban nagy előszeretettel kandallóknak megnevesített kályhák költészete, mely mellett az órgófnék rendszerint igen nagy ostobaságokról szoktak elmélkedni s a melyeknek poézise új gyönyörökről rimol a zsurokon, színházi páholyokban és a déli korzón a gazdagoknak; de fagyasztóan balladaszerű lendülettel lép fel a szegény emberek fütellen szobáiban, a nyomorúság fészkeiben.

És megfognak jelenni ma holnap az újságok hírei közt, hogy az ország felvidékeiről tömegesen vándorolnak ki a tótok a tél elől Amerikába. Mert a tótok csak két esetben kerülnek bele az újság napi krónikáiba. Egyik esetben mikor van mit dolgozniok, de lesnek az építési állványokról s másik esetben: mikor nincs munkájuk és kivándorolnak Amerikába.

S alig van olyan lap, melynek ragyogó tollu publicistája meg ne emlékezne prêmes téli kabátja alatt átmelegedett szíve legérzékenyebb hangján arról, hogy a nemzet mindkét esetben összetett képekkel nézi a tótok pusztulását s nem sajtul fel a lelke, hogy így pusztul a magyar, a mely tudvalevőleg Szemere Miklós óta nem beldog.

Pedig pusztul mindenképen.

*

Hogy napról-napra kevesebbek leszünk, mi debreceniek is — a színházban, azt nagy szomorúsággal tapasztalja a színház ifjú pénztárosnője is.

A színházi nézőtér néha olyan képet mutat, mint a nagyverdei park így november táján. (Itt tudvalevőleg nincs rózsás labirint s a balzsamos illatok közt lengedező zefírnék hiánya is erősen érezhető.) A debreceni színházba járó (?) közönség valósággal dobzódik kicsinységének és ritkaságának tudatában. S a milyen ritka ma már a mindennapos színházba járó közönség, azonképpen egyre ritkábbak lesznek az I. Makó Lajos hajfűrtjei is s helybeli titkos drámaíróink operett-librettót akarnak írni arról az emberről, aki képes volt inkább a zenekarban kibérelni a nagydobos helyét, de a debreceni színház egyetlen előadásáról sem maradt volna el.

De azért színházon kívül mindenki

a színházról beszél. Igazgatják e műintézetünket jobbra, balra, levén az igazgatói pálya olyan, — a melyhez mindenki jobban ért, mint a színházgató.

A színház iránti, — de színházon kívüli nagy érdeklődést látva, mély tisztelettel felülírott elhatározta, hogy felajánlja e tekintetben szerénysége szolgálatait az egész debreceni közönségnek, a mely nem jár ugyan a színházba, de erősen vigasztalhatatlan a jelenlegi nyomorúságos színházi viszonyokon.

Miután kitűnően szerkesztett krajcáros lapja jobb létre szenderült, megfelelő idővel rendelkezvén, délután 2—4-ig hajlandó *busolni* azon, hogy a debreceni színház ilyen váltáság előtt áll és *busolni* fog tőle telhetőleg az egész közönség nevében.

De a már említett minőségű tisztelettel kéri a közönséget, hogy szíveskedjék, — ha már a színházba nem jár mással is törődni, — s hasson, alkosson és gyarapítson más téren. Hiszen a debreceni színügyi viszonyok boncolgatásán kívül van még sok más dolog, a min elmélkedni érdemes dolog.

Hogy I. Makó Lajoshoz fűzött reményeiben, — némelyek szerint csalódott (?) azon most már délután 2—4-ig busolni fog e sorok írója, aki nagyon jól tudja, hogy az emberi szívek reményei ép olyan gyakran *nem válnak be*, mint a zálogházakból ez elmélkedés elején emített őszi felöltők is csak igen mérsékelt számban váltatnak ki.

H I R E K.

Napló.

- Iparmúzeum*, nyitva minden vasárnap és ünnepnapon d. e. 9—12-ig.
Nov. 9. Hajdúvármegye közgazgatási bizottság ülése d. e. 10 órakor.
Nov. 9. Joghallgatók matinéja a Blka nagytermében d. u. 5 órakor.
Nov. 13. D. u. 3 és fél órakor. A kereskedelmi és iparkamara közgyűlése.
Nov. 19. Képkiallítás megnyitása a városházán.
Nov. 19. A tiszántúli ev. ref. egyházkerület közgyűlése.

Eötvös Károly.

— nov. 9.

Vajjon megérkezik-e Eötvös Károly Debrecenbe? ezen tündött aki csak ismerte a vajda híres — feledekenységét.

Amikor még nem szentelte idejét oly mértékben a szépirodalomnak, mint most, akkor Eötvös Károly híres alkalmi visszaemlékező volt. Mihelyt valami esemény került felszínre, Eötvös Károly mingyárt visszaemlékezett hasonló régi esetekre, páratlan zamatos magyarsággal mesélvén el, hogy ez meg az hajdan így meg úgy történt.

De már akkor is nevezetes férfiu vala Eötvös Károly, a vajda, arról a jó tulajdonságáról, hogy az idő sürgetésére nem szeretett, nem is tudott emlékezni. Bámulatos keleti természet ez a vastag nyaku, ötletes, jóízű magyar.

Elkésni és lekésni nagyszerűen tud.

Am azért ne tessék komolyan meg-

Karácsonyi és Újévi ajándéknak

a legőkeletesebb fényképek Harth Gusztáv műtermében készülnek.

Ugyszintén a tisztviselő urak Arczképes Igazolványhoz szükséges fényképet előnyös árban kapják. o o o o

Tisztelettel Harth Gusztáv.

(Élénk helyeslés.) Áttér azután a kiegyezés kérdésre és hosszabban bizonyítja, hogy a paktum dolgában a miniszterelnöknek van igaza. Az önálló vámterület felállítása a nemzet akaratától függ 1904-ben, de nem okvetlenül folyik a törvényből.

Ezután utalva a dinasztia ellen felhozott vádakra, megjegyzi, hogy a királynak, az uralkodó háznak az ország megerősítése, nem pedig gyöngítése a természetes érdeke. Ellenkezőt feltételezni sem lehet. Az indemnitást megszárazza. (Élénk helyeslés. A szónokot számosan üdvözlölik.)

Személyes kérdések.

Komjáthy Béla jelentéktelen személyes felszólalása után felszólal

Pichler Győző: Sajnálkozását fejezi ki, hogy tegnap Vészire tréfás megjegyzést tett. Kéri annak a naplóból törlesztését.

Elnök szerint ez lehetetlen.

Vérszi József kijelenti, hogy Pichler lojális nyilatkozatát elégtételnek veszi.

Szűnet után

Gabányi Miklós képtelen megjegyzésekkel kacagtatja a Házat. Az indemnitást nem szavazza meg.

A vitát hétfőn folytatják.

Interpelláció.

Pozsgay János interpellációjában az erdélyrészi adótárnokok kérvényének elintézését sürgeti.

Lukács miniszter azt feleli, hogy tévedésből az ügy a belügyminiszterhez került. A kérvényt egyébaránt méltányosan elintézi.

A választ tudomásul vették.

Óvakodjunk a tüdővészttől.

(A belügyminiszter utasításai.)

— nov. 9.

Szell Kálmán mint belügyminiszter megbízásából egy kis piros füzet hagyta el a napokban a sajtót, mely arról szól, hogy miként óvakodjunk a tüdővészttől.

A köznép számára írták természetes népies nyelven e füzetkét, melynek komoly, gondoskodó tanácsai bizonyára nem fognak hatástalanokká válni.

Arra inti a közönséges népet, hogy igyekezzenek jó levegőben élni, jól táplálkozni és ha már gyenge tüdejükké lettek csak olyan foglalkozást üzennek, a mely a tüdőnek nem ártalmas.

A lakások szellőztetésére inti első sorban a szegény embereket, legjobb táplálékul a jó kenyeret, húst és szalonnát de legfőképen a turót ajánlja. Gyenge tüdejű embernek nem ajánja a bányászatot, kőfaragást, kőművesseget, kályhásságot, malom-munkás, dohány és gyári munkát, kalaposságot, szabóságot, pékséget, üregfurást, gépfűtést, vasuti szolgálatot. Ellenben a tüdővésztre hajlandó embernek ajánja a földművelést, kertészet, mészáros és hentes mesterséget.

Inti, a tüdővésztes ember tartózkodjék különösen az iszákosságból. Az iszákosság közt nagy pusztítást tesz a tüdővész még az iszákosság leszármazóit is fenyegeti ez a betegség.

A tanúságos, érdekes füzetet a kormány a hatóságok útján ingyen terjeszti a nép alsó rétegei közt, közegészségügyi viszonyainknak ez által nagy szolgáltatást téve.

A hétről.

A Szabadság számára írta: Szatyí.

Az összes őszi felöltő és sárgacipő tulajdonosok nevében mélyen megszómodott szívvel tudatom, hogy az őszi végegyengülésben elhunyt. Lelkünk költői érzéseit s a hallottak napjáról még vissza maradt őszi rózsáinkat odahordtuk a ravatalára s elvittük hozzá szemfödőül kitűnő angol és nem angol szabású felöltőinket is, már tudniillik mindazok a kik csak részben tartjuk indokoltnak a szociális eszmék felburjánzását s akiknél itt jelzett őszi felöltőinkkel semmi jelentősebb célunk nem volt ama, valóban közintézményű helyeken, a hol *molyosságért*, örömeire ugy is haldokló szűcs iparunknak, *nem szoktak felelősséget vállalni*.

E körülmények mindközönségesen, mint zálogházak szerepelnek az élet rögzös mezején s elrettentő példaképek emlegettetnek takarékos apák és gazdag örökséggel kecsegtető nagybácsik által.

Ránk köszöntött a téli kabátok, sült gesztenyét árulók s a novellákban nagy előszeretettel kandallóknak megnevesített kályhák költészete, mely mellett az őgrófnék rendszerint igen nagy ostobaságokról szoktak elmélkedni s a melyeknek poézise új gyönyörökről rimel a zsurokon, színházi páholyokban és a déli korzón a gazdagoknak; de fagyasztóan balladaszerű lendülettel lép fel a szegény emberek fűtetlen szobáiban, a nyomorúság fészkeiben.

És megfognak jelenni ma holnap az ujságok hírei közt, hogy az ország felvidékeiről tömegesen vándorolnak ki a tótok a tél elől Amerikába. Mert a tótok csak két esetben kerülnek bele az ujság napi krónikáiba. Egyik esetben mikor van mit dolgozniuk, de leesnek az építési állványokról s másik esetben: mikor nincs munkájuk és kivándorolnak Amerikába.

S alig van olyan lap, melynek ragyogó tollu publicistája meg ne emlékezne prémes téli kabátja alatt átmelegedett szíve legérzékenyebb hangján arról, hogy a nemzet mindkét esetben összetett képekkel nézi a tótok pusztulását s nem sajnál fel a lelke, hogy így pusztul a magyar, a mely tudvalevőleg Szemere Miklós óta nem beldog.

Pedig pusztul mindenképen.

*

Hogy napról-napra kevesebbek leszünk, mi debreceniek is — a színházban, azt nagy szomorúsággal tapasztalja a színház ifjú pénztárosnője is.

A színházi nézőtér néha olyan képet mutat, mint a nagyerdei park így november táján. (Itt tudvalevőleg nincs rózsás labirint s a balzsamos illatok közt lengedező zefirnek hiánya is erősen érezhető.) A debreceni színházba járó (?) közönség valósággal dobzódik kicsinységének és ritkaságának tudatában. S a milyen ritka ma már a mindennapos színházba járó közönség, azonképpen egyre ritkábbak lesznek az I. *Makó* Lajos hajfűrtjei is s helybeli titkos drámaíróink operett-librettót akarnak írni arról az emberről, aki képes volt inkább a zenekarban kibérelni a nagydobos helyét, de a debreceni színház egyetlen előadásáról sem maradt volna el.

De azért színházon kívül mindenki

a színházról beszél. Igazgatják e műintézetünket jobbra, balra, levén az igazgatói pálya olyan, — a melyhez mindenki jobban ért, mint a színházigazgató.

A színház iránti, — de színházon kívüli nagy érdeklődést látva, mély tisztelettel felülírott elhatározta, hogy felajánlja e tekintetben szerénysége szolgálatait az egész debreceni közönségnek, a mely nem jár ugyan a színházba, de erősen vigasztalhatatlan a jelenlegi nyomorúságos színházi viszonyokon.

Miután kitűnően szerkesztett krajcáros lapja jobb létre szenderült, megfelelő idővel rendelkezvén, délután 2—4-ig hajlandó *busulni* azon, hogy a debreceni színház ilyen váltás előtt áll és *busulni* fog tőle telhetőleg az egész közönség nevében.

De a már említett minőségű tisztelettel kéri a közönséget, hogy szíveskedjék, — ha már a színházba nem jár mással is törődni, — s hasson, alkosson és gyarapítson más téren. Hiszen a debreceni színházi viszonyok boncolgatásán kívül van még sok más dolog, a min elmélkedni érdemes dolog.

Hogy I. *Makó* Lajoshoz fűzött reményeiben, — némelyek szerint csalódott (?) azon most már délután 2—4-ig *busulni* fog e sorok írója, aki nagyon jól tudja, hogy az emberi szívek reményei ép olyan gyakran *nem válnak be*, mint a zálogházakból ez elmélkedés elején említett őszi felöltők is csak igen mérsékelt számban *váltatnak ki*.

H I R E K.

Napló.

- Iparmúzeum*, nyitva minden vasárnap és ünnepnapon d. e. 9—12-ig.
 Nov. 9. Hajdúvármegye közgazgatási bizottság ülése d. e. 10 órakor.
 Nov. 9. Joghallgatók matinéja a Bika nagytermében d. u. 5 órakor.
 Nov. 13. D. u. 3 és fél órakor. A kereskedelmi és iparkamara közgyűlése.
 Nov. 19. Képkiallítás meguyitása a városházán.
 Nov. 19. A tiszántuli ev. ref. egyházkerület közgyűlése.

Eötvös Károly.

— nov. 9.

Vajjon megérkezik-e Eötvös Károly Debrecenbe? ezen tündött aki csak ismerte a vajda híres — feledékenységet.

Amikor még nem szentelte idejét oly mértékben a szépirodalomnak, mint most, akkor Eötvös Károly híres alkalmi visszaemlékező volt. Mihelyt valami esemény került felszínre, Eötvös Károly mingyárt visszaemlékezett hasonló régi esetekre, páratlan zamatos magyarsággal mesélvén el, hogy ez meg az hajdan így meg úgy történt.

De már akkor is nevezetes férfiú vala Eötvös Károly, a vajda, arról a jó tulajdonságáról, hogy az idő sürgetésére nem szeretett, nem is tudott emlékezni.

Bámulatos keleti természet ez a vas-tag nyaku, ötletes, jóízű magyar.

Elkészni és lekészni nagyszerűen tud.

Am azért ne tessék komolyan meg-

Karácsonyi és Újévi ajándéknak a legelőkeltebb fényképek **Harth Gusztáv** műtermében készülnek.

Ugyszintén a tisztviselő urak Arczképes igazolványhoz szükséges fényképet előnyös árban kapják. o o o o

Tisztelettel **Harth Gusztáv.**

ijedni. Eötvös Károly nagyon szereti a fiatalságot. Debrecen városát nemkülönben. Nagy török basa ugyan ő kegyelme, ázsiai böles restségével vetélkedő férfi; hanem a lelke csupa tűz és hűség; ennél fogva, hogy ma le ne keshessék, már *tegnap este megérkezett Debrecenbe.*

E szerint ma este a Bika-szálló disztermében nagy élvezet vár a közönségre. Az ősmagyar minden nemes tulajdonsága, minden jellemző vonása megnyilatkozik Eötvös Károly beszédében, eszejárásában, gondolataiban, eszméiben.

Csudálatos, hogy Eötvös Károly írásaiban mindig évődik hagyományos nemzeti hibáinkkal. Kineveti, csuffá teszi gyarlóságainkat s valahány rejtett táblabíró-szokás él a szivünkben, ő azt mind pelengér alá csiklandozza elmés, fordulatos, eredeti elbeszéléseiben, eszegeiseiben.

Annál különösebb pedig ez a hajlandósága, mert a magyar költő hivatásának azt vallja, hogy a költő ne gáncsolja, hanem egyre csak magasztalja nemzetét.

— Az a költő hivatása, hogy a silány jelen posványából kiemelje nemzetét és multja erőnyeit lángoló magasztalással óriássá nagyítva állítsa eléje. Hajdan ez volt a költészet egyetlen eszményi célja. — Így keletkeztek a hatalmas époszok, a nemzeti hőskötemények, melyek az emberi tettvágy, a hazafias lelkesedés örök forrásai.

Ime így gondolkozik az az erős egyéniségű Eötvös Károly, aki ma este odaáll a debreceni közönség s a főiskolai ifjuság elé, hogy lelke kincseit igaz gyönyörűségünkre feltárja előttünk.

*

Eötvös Károly tegnap este a gyorsvonattal érkezett Debrecenbe. Dr. Ozory István akad. dékán mint a J. S. E. felügyelője, gr. Degenfeld Miksa és Kölcsey Sándor mint az ifjuság küldöttei P. Ladányig eléje mentek, a debreceni pályaudvaron pedig lelkes nagy közönség fogadta a kiváló író. Az ifjuság nevében Bihary Kálmán jogász üdvözölte. Este Eötvös a színházban volt. Ma délelőtt Bakonyi és Olay képviselőkkel kimegy H. Szoboszlóra s este a debreceni ünnepségen a Bakonyról fog felolvasni. Az estély után vacsora lesz Eötvös tiszteletére a Bikában.

* **A szabadelvű párt vacsorája.** A III. kerületi szabadelvű párt tegnap este tartotta a vasúti nagyállomás vendéglőjében második vacsoráját, melyen az összes kerületek pártelnökei s az I. és II. ker. szabadelvű polgárai közül is többen megjelentek. A pártvacsorán igen előkelő s lelkes hangú póhárköszöntők során szóltak a párt hivatásáról s Debrecen város közművelődési és nemzeti fejlesztésében a pártra váró feladatok és polgári kötelességek teljesítéséről.

* **Isteni tiszteletek.** Holnap vasárnap az isteni tisztelet k az ev. ref. templomokban a következő sorrendben tartanak meg: Nagytemplomban: Jánosi Zoltán lelkész, kistemplomban: Csighy Andor s. lelkész, újtemplomban; Sáfrány

Lajos s. lelkész, ispotályban: Mitrovics Gyula lelkész, csapókeri imaházban: Kovács János népiskolai felügyelő. — Az ágost. hitv. ev. templomban d. e. 10 órakor az istentiszteletet Máté Károly hitoktató végzi. — A gör. kath. kápolnában: Reggel 6 órakor reggeli istentisztelet, délelőtt 9 órakor sz. mise; d. u. 3 órakor szont olvasó, fél 4 órakor vespernye.

* **A Csokonai-Kör ünnepe.** A Csokonai-Kör választmánya tegnap elhatározta, hogg Csokonai emlékét a költő születésnapján november 17-én felolvasó estével ünnepli meg. Az ünnepi felolvasó estét a Bika-szálló disztermében tartják meg délután 5 órakor a következő műsorral: 1. Géressy Kálmán elnöki megnyitó beszédet mond. 2. A városi daloskör elénekkel egy párt a szép Csokonai-dalokból. 3. Kardos Albert irodalomtörténeti előadást tart arról, hogyan alakult Csokonai halála után az irodalmi közvélemény a költő jelentőségéről. 4. A városi daloskör énekel és 5. végül Könyves Tóth Kálmán előadja erre az alkalomra Csokonairól írt versét.

A Csokonai-Kör választmányi ülése egyébaránt így folyt le:

Jelen voltak: Géressy Kálmán elnök, Bernáth Elemér kir. táblai elnök, dr. Öreg János, Dóczy Imre, K. Tóth Kálmán, Tóth Béla, dr. Tüdös János, dr. Nagy Zsigmond, dr. Boldizsár Kálmán és dr. Kardos Albert titkár.

Felolvasták és hitelesítették a mult ülés jegyzőkönyvét; aztán folyó ügyeket intéztek el. Dunaiszky László Vörösmarty-szobra már megérkezett: a titkár felhatalmazást kapott minden Csokonaira vonatkozó könyv vagy cikk megszerzésére; majd bemutatta a titkár Liszkay Jenő miniszteri tanácsostól ideajándékozott két régi irását Csokonai Lillájának, a több férjek elhalálása után anyagi javakért küzdő Vajda Juliánnának. Elteszik ezeket a rideg betűket az — ereklyék közé! Végül rátértek a Csokonai-emlékünnep rendezésének elintézésére.

Azt a ferveit; hogy az ünnepet a színházban, vagy a színházi előadással kapcsolatban rendezzék, eljuttették. A városházán képkiallítás lesz, a kollégium terme pedig kicsi ily ünnepies alkalomra. Így hát a Bikában lesz a költő emlékét felújító alkalmi felolvasó est.

* **Jánosi Zoltán beköszöntője.** A debreceni nagytemplom új lelkésze Jánosi Zoltán ev. ref. lelkész ma vasárnap délelőtt tartja a beköszöntőjét a nagytemplomban. Erre vonatkozólag a következő hivatalos értesítést vettük a bresbitérium elnökségétől:

Folyó évi november hó 9-én — Vasárnap — délelőtt, nt. Jánosi Zoltán lelkész ur tartja beköszöntő beszédjét a nagytemplomban; istentisztelet után a presbitérium az egyház tanácstermében gyűl össze, hogy az új lelkész urat hivatalba lépése kezdetén fogadja és üdvözölje.

* **Halottak emlékezete a gör. katholicusoknál.** A gör. kath. egyház évente

öt alkalommal emlékezik meg különösebben azon hiveiről, kik az örökkévalóságba költöztek át; az u. n. „halottak szombatjait” az irántuk táplált kegyeletnek szentelve; a helybeli gör. kath. egyház hivei azonban a hervadó természet haldoklásai között is külön gyászistentisztelettel róják le kegyeletüket halottjaik iránt, buzgón könyörögve értük a Mindenhatóhoz. Ezen istentisztelet ma délután fél 5 órakor fog megtartatni, prédikációval.

* **Tanácskozások a kamaránál.** A kereskedelmi és iparkamara kereskedelmi szakosztálya hétfőn, nov. 10-én d. u. 3-kor, ipari szakosztálya pedig ugyanezen napon d. u. 5 órakor tartja ülését, melyen a csütörtöki rendes közgyűlés tárgyait készítik elő.

* **Államsegély a nőegyletnek.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter, a kereskedelmi és iparkamara felterjesztésére, a helybeli jótékony nőegyletnek létesítendő szöv. háziipari tanfolyam céljaira 2000 korona államsegélyt adományozott. — Ajándékozott továbbá a jótékony nőegyletnek 6 drb. szöv. széklet, 2 csévelőgépet és egy felvető keretet. Megengedte végül, hogy a nőegylet által szervezendő tanfolyam vezetésére hivatott tanítónő magát a késmárki állami szöv. ipari szakiskolán 2 hónapi időtartam alatti külön díjlefizetése nélkül tovább képezhesse.

* **János és a postaszekrény.** Szinte hihetetlenül naiv esei történet tegnap egy kereskedelmi utazóval, Simay Jenő utazó délelőtt kiment fürödni a Margit fürdőbe. Fürdés közben észbe jutott egy halaszthatatlan pénzküldés s az utalványlapot kitöltve — Nagyváradra küldött 100 koronát — megbizta a fürdő egyik János nevű szolgáját, hogy a pénzt adja fel János elment s pár pere múlva vissza is tért.

— Hol a vevény? kérdezte Simay. — Vevény? — Nincs énnékem semmi vevényem! Nem adnak ott semmit! Simay rosszat gondolva, vallatni kezdte a szolgát s kiderült, hogy az ártatlan János az utalványt és száz korona bankó pénzt egyszerűen beledobta a honvéd laktanya sarkán álló levél szekrénybe. Simay rögtön felöltözött, kocsiba ült s a postafőnökhöz hajtatott, ki egy hivatalos egyént adva melléje, felnyitották a postaszekrényt. Ott feküdt a levelek közt az utalvány, meg a száz korona papírpénz is, mit Simay rögtön kézhez is kapott. — A derék János lehet nagyon jó fürdőszolga, de hogy nem modern ember, az már bizonyos.

* **Halálozás.** Stefan Béla m. kir. honvédszázados tegnap reggel 8 órakor 33 éves korában a helybeli honvéd csapat-kórházban meghalt.

* **Anyakönyvi hírek.** Az elmúlt héten halálozási esetet bejelentettek 32-öt, születésit pedig 59-et, szaporodás 27. A születések közül 22 a fiú és 37 a leánygyermek.

Eljegyzések: Gorrieri Adolf honvédhuszár őrmester eljegyezte Csernák Ilonát, Uj András kisbirtokos Dobi Esztert, Kovács György szabósegéd B. Nagy Mária, Helmezi Miklós béres Major Zsuzsánnát, Balogh Ferenc kocsis Fazekas Juliánnát, Uri István timár mester Kegyes Zsuzsánnát, Pákozdi Sándor földmives Ludán Sára öz. Kis Sándornét, Sipos István kőműves segéd Cina Juliánnát, Dobi András földmives Tóth Zsuzsánnát, Gutti Gábor gulyásbojtár Nagy Zsuzsánnát, Iván Mihály földmives

Remenyik Máriát, Mike Péter földmives Erdős Juliánát, Vig Sándor molnárségéd Gebei Esztert, Pócsi István kőműves segéd Kiss Juliánna özv. Csengeri Józsefnét, Darózi András bérlő özv. Csizmadia Istvánné sz. Szücs Rozáliát és Kovács Ferenc bérlő özv. Jeney Mihályné sz. Gál Sárát.

Házasságot kötöttek: Orosz Mihály kisbirtokos Balog Juliánával, Farkas Miklós kocsis Bánik Annával, Biró János kőműves segéd Torkos Juliánával, Szabados Lajos asztalos segéd Imre Juliánával, Frisdrich József m. á. v. gépgyáros Fassinger Karolinával, Reismann Mór fakereskedő Grünwald Erzsébettel, Baumann Vilmos államvasuti tisztviselő Körössi Juliánával, Tar Károly ácssegéd Sebestyén Eszterrel, Tofi Ignác áll. v. géplakatos Simon Gizellával, Bertalan Ignác napszámos Lőrincz Juliánával, Vitárius Imre póst. táv. segédtsizt Veres Gizellával, Svarcz József cipészsegéd Feldmann Reginával, Pécsi József áll. v. kocsivezető Nagy Máriával, Zakar Lajos bádósgossegéd Kovács Eszterrel, Széchényi Ferenc férjiszabó segéd Tar Zsuzsánnával, Mester István államv. hivatalnok Szatmári Ilonával.

* **Hármas eljegyzés.** Horvát Mihály iparos ritka szép családi ünnepet ült tegnap. Egy napon három leányát jegyezték el. Mariskát eljegyezte Horváth Gyula, Esztikét Hevelle Ferenc és Juliskát Kalapács Gáspár. A hármassal családi ünnepség alkalmából sokan üdvözltek a boldog apát.

* **Katonakötelesek jelentkezése.** A városi tanács katonai és illetőségi ügyosztálya felhívja azon debreceni s más községbeli illetőségű állítás és népfelkelő köteles ifjakat, akik az 1880, 1881, 1882, 1883. és 1884-ik években születtek, hogy összeírásuk végett a katonai ügyosztály hivatalos helyiségében (városház, kereszt-épület, I. em., 18. ajtó) naponként a hivatalos órák alatt, délelőtt 9—12-ig, délután 3—6-ig 20 nap alatt, de legkésőbb november hó végéig annyival is inkább jelentkezzenek (a jelentkezéshez illetőségi bizonyítvány, keresztlevél, munka vagy eselédkönyv, tanulónak a leckelátogatási bizonyítvány magukkal hozandó) mert aki ezen jelentkezést a nélkül, hogy legyőzhetlen akadályok hátráltatták volna, elmulasztja, kihágást követ el és 10 koronától 200 koronáig terjedhető pénzbírsággal, vagy ennek megfelelő elzárással bünhődik.

* **Dankó Pista nótája.** Aradon színészek, újságírók között üdögélt a jó Dankó Pista és amikor már kezdett jókedvre derülni a társaság, kivette a hegedűt a cigány kezéből és eljátszott rajta egy szépséges magyar nótát. Aztán büszkén mondta:

— Fiuk, ez az én legújabb szerzeményem!

Barna Izsó, a Népszínház karmestere, aki Aradon időzött akkor, be akart nyitni a vendéglőbe, amikor az ajtóban megállította a szép és új dallam. Gyorsan elővette a noteszt és lekottázta hevenyészve a nótát, aztán jámborul oda ment az asztalhoz. Persze nagy gaudi-ammal fogadták a pesti kollegát és vacsora után Barna Izsó is kivette a cigány kezéből a hegedűt és diadalmas arccal mondta:

— Hallották a legújabb nótámat? Még Dankó kérte legjobban, hogy játszsza el nekik. Barna Izsó állá alá sssoritotta a hegedűt és eljátszotta hűségesen azt a nótát, amit Dankótól hallott

az imént. A jó Dankónak elborult az arca.

— Ezt te csináltad?

— Persze hogy én!

A jó Dankó Pista hosszan belebámult a Barna Izsó szemébe és fejesóválva mondta:

— Igazán te csináltad?... No né! Még öt perc előtt esküt mertem volna tenni rá, hogy én csináltam!...

* **Nagy tüzek mindenfelé.** Gyémánt Sámuel rákos-majorjában kigyulladt egy kazal szalma. A tűz hamar tovább terjedt s a közelben fekvő kazlakat is felgyújtotta. Összesen 3 kazal szalma és 3 kazal törek égett el. A kár mintegy 1000 korona, mi azonban biztosítás folytán megtérül.

Szabó Sándor téglási bérlőnek leégett egy 120 koronát érő szénakazla, kára nincs, mert a széna biztosítva volt. Zsuga Imre h.-nánási lakosnak leégett egy 11 m. hosszú, 5 m. széles kazla. A hivatalos vizsgálat során kiderült, hogy a tűz gyermeki gondatlanságból keletkezett. Török Márton 11, Hornyák János 5 és Hornyák Miklós 4 éves gyerekek a kazal tövében pipára akartak gyújtani s az eldobott gyufaszálatól gyulladt ki a kazal. A kár 140 korona, mert a kazal biztosítva nem volt.

* **Öngyilkossági kísérlet.** Markovics Anna 14 éves kis cselédeány, ki a Hattvan-utcán Weisz nevű kereskedőnél dolgozott, tegnap estefelé ismeretlen okból gyufaoldatot ivott. Súlyos belső sérüléseivel a közkórházba szállították, hol rögtön orvosi kezelés alá vették s valószínűleg megmentik az életnek.

* **Szerencsétlenül járt gyermek.** Eder György b.-ujvárosi gazdálkodó felesége tegnapelőtt ablakot mosott. Az ablak megtisztításához egy pohárban maróluogott tette maga mellé az ablakpárkányra. György nevű 2 éves kis fia ott játszadozott a szobában s egy óvatlan pillanatban felhajtotta a pohár tartalmát. A szülők rögtön orvosért rohantak, de a gyermeket már nem lehetett megmenteni. Az esetet hivatalos vizsgálat tárgyává tették.

* **A más jószága.** Győrfi József debreceni lskosnak három nappal ezelőtt elveszett két tinója. Kétségbeesve panasolta baját a csendőrségnek, mely felkutatva az elveszett jószágokat Szabó Miklós debreceni gazdálkodó istállójában, hol a jámbor állatok nyugodtan kérődztek. Szabó Miklós azzal védekezett, hogy a két tinót bitangolva találta, s éppen most akarta bejelenteni, mint talált jószágokat. Győrfi József kétségbe vonván a Szabó Miklós jóhiszeműségét, utóbbi ellen az eljárást folyamatba tették.

* **Veszedelem szomszédasszony.** Pap János hivatalos szolgáira és családjára valami miatt borzasztó módon megharagudott a szomszédasszonyuk, Vavricsák Jánosné. Pap Jánost, a feleségét, iskolába járó kis gyermekeit a hol csak eltalálta, csufondáros, gyalázó kifejezésekkel igyekezett kihozni a sodrúkból. Tegnap azután ugyancsak erős módot választott el-lenszenvének kimutatására. Amikor Pap János délután 2 órakor hivatalba igyekezett, Vavricsákné előre elkészített hatalmas tégladarabokkal kezdte dobálni a kerítés előtt elhaladó Pap Jánost. Pap elfutott a közápor elől, s magához véve mutatóba egy 2 kiló súlyú téglát, feljelentette harcias szomszédasszonyát a csendőrségnek.

* **Egy híres betörő elfogatása.** Jó fogást csinált tegnap a csendőrség. Egy híres gazembert fogott el, aki ellen Orosz

László r. fogalmazó már régebben kiadta az elfogatási parancsot s akit tegnap Debrecen határában sikerült is a rendőrségnek letartóztatni. Marádi Bálintnak hívják a híres legényt, aki már 21 esetben volt büntetve s aki csak pár héttel ezelőtt szabadult ki a börtönből.

* **Gazdasszonyok panasza.** Debrecenben ezelőtt hetenként négy napon keresztül tartottak a zöldségvásárok, hétfőn, kedden, pénteken és szombaton, Hires vásárok voltak ezek s messze földről Biharból sőt Zemplénből is ide jártak zöldségszükségleteiket beszerezni a zöldségkufárok. Egy idő óta azonban a hétfői és pénteki vásárokat beszüntették, ami azt eredményezte, hogy a helybeli közönség drágábban, olykor pedig sehogyse jut zöldségféléhez, miután az idegen kufárok elkapkodják az árukat. Altalában véve, hogy a hétfői és pénteki vásár elmaradt, azt megérik iparosaink, kereskedőink is, mivel, ha a vidékiek a helybeli közönséget ki is elégitik, de akkor nem szolgálhatják ki a messzevidéki közönséget, a kik pedig nagy idegen forgalmat szereztek Debrecennek.

* **Gyermekhulla a rendőrségen.** Egy bádóg ládika érkezett tegnap a debreceni rendőrséghez, a kir. ügyészségtől, a melyben egy gyermekhulla különböző részei voltak. Ezelőtt három esztendővel küldték fel a hullát, mint egy mérgezési bűnpör anyagát. A vegyészeti intézetnél is megfordult a hulla, a honnan azzal küldték vissza, hogy bizony szegény gyerek természetes halállal mult ki. Most azután a kir. ügyészség elrendelte a kis hulla hatósági uton való eltemetését. A hullát tegnap temettette el a debreceni rendőrség.

* **A főiskolai Magyar Irodalmi Társulat** tegnap este tartott népes gyűlésében elnökének Nagy Sándornak az ellene felmerült támadás alkalmából egyhangú lelkes határozattal bizalmat szavazott s jegyzőkönyvben örökitette meg szeretetének e megnyilatkozását. Ugyanezen gyűlés Dr. Ferenc Gyulának a M. I. T. felügyelő tanárának nagy lelkesedéssel köszönetet szavazott. A gyűlésen mintegy 150—200 tag volt jelen.

* **Csendőrök pihenő helye.** Igen gyakran megtörténik, hogy a csendőrség mielőtt átakarja adni a rendőrségnek az elfogottakat nem tudja, hogy hol hallgassa ki azokat, de azután a rendőrségi hivatalos órák kezdetéig nincs olyan hely, a hol őrizhesse. Végh Gyula rendőrtörök kapitány épen ezért javaslatot fog beadni a városhoz, a melyben kérni fogja, hogy a Miklós utca végén levő, ugynevezett Csordás-házat alakítsák át csendőri pihenő helynek, a hol addig is mig az elfogottak átadhatók. Kellő őrizetben részesülhessenek.

x **Hofi Albert ékszerész** értesíti a n. é. közönséget, hogy a városház alatti arany és ezüst ékszer-üzletét és műhelyét piac-utca 29. sz. a városházával szembe a debreceni sörház épületébe, emeletre helyezte át, a hol arany és ezüst ékszer és óra-raktárát dusan felszerelve, meglepő olcsó árban a legszebb kivitelben a t. vevőközönség b. figyelmébe ajánlja. — Valamint minden e szakba vágó megrendelések javítások és vésnöki munkák jutányos árban készíttetnek.

x **Cilinderkalap kora.** Elkövetkezett a cilinderkalapok korszaka, a mikor sorra kerülnek az ujak mellett a régiak is. Békés Lajos helybeli népszerű divatáru kereskedő erre tekintettel egy külön osztályt rendezett be, a hol nom csak kifogástalanul kivasaltatnak a használt

cilinderkalapok, hanem ujak is készítettnek, sőt divatját mult ócska cilinderek divatos formájává átalakítottak. Tekintettel, hogy ez a helyi ipar fejlődését is jelenti, ajánljuk **Békés Lajos** kalapos műhelyét a közönség figyelmébe.

x Hölgyek figyelmébe. November 15-én kezdődik a nagy karácsonyi occassió-vásár Szénásy, Hoffmann és Társa selyem-áru házában, Budapest, IV., Bécsi-utca 4. sz. alatt, mely alkalommal az összes raktáron lévő selyemkelmék mélyen leszállított áron kerülnek eladásra. Mint ismeretes, a főnti cég áruit Páris és Lyonból szerzi be s bárkinek ajánlhatjuk annak meglátogatását, hol a legjobb alkalom kínálkozik valóban előnyös bevásárlásra.

x A budapesti Bogdány S. osztálysorsjegy-elárúsító cég mai hirdetését t. olvasóink különös figyelmébe ajánljuk. A cég más és szerencséséről ismeretes, mert nála huzták ki a 600.000 koronás főnyereményt, két ízben 400.000 koronát, két ízben 200.000 koronát, két ízben 100.000 koronát és számos kisebb főnyereményt fizetett ki a cég ügyfeleinek.

x Mindig vannak emberek kik mindent félvállról vesznek, mint rendes körülmények között, úgy könnyebb betegségek-nél is önmagától várják a segítséget; de honnan? az nekik teljesen közömbös. Ha azonban egyszer egy nagyobb csapás, vagy komolyabb betegség sújtja őket, akkor ezek a közömbösök szájalomra méltóan összeroskadnak. Mindazon könnyelműeknek pedig szóljon a következő: „Oly komolyan vegyétek az életet, a milyennek venni kell; a legesekélyebbre is gond fordítandó.” A ki pl. könnyeb betegségek-nél is rögtön hozzálát, ritkán fog komolyabb bajoktól sujtatni. Eppen a légzőszervek bántalmi u. m. légesd-, tüdő- és torokhurutok, asthma; rekedtség, köhögés, vérköpés, lélegzési nehézség, mellszorulások nagy gondot igényelnek, mivel elhanyagolásukból a tüdővész keletkezhetik. A „Pectorát“-val való kezelés által ezideig csodálatos sikerek érettek el.

A ki a „Pectorát“ valóban akarja hozatni, forduljon közvetlen a Diana-gyógyszertárhoz, Budapest, Károly-körut 5. sz., mely azt 2 koronás csomagokban szétküldi.

x A megmentett katonatiszt. Egy fiatal, délceg katonatiszt, ezredének disze, felljebbvalóinak dédelgetett kedvence, fülíg szerelmes volt egy művelt leányba. Házasságot is ígért neki. Katonáéknál azonban kaució nélkül nem lehet házasságot kötni. A leánynak nem volt több pénze egy pár ezer koronánál, ennél fogva a hadnagynak le kellett mondania tisztii állásáról, hogy ígérését beválthassa, mert imádottjának csillogó szemei győztek az attilla arany csillagai fölött. Egy előkelő részvénytársulatnál pénztárnoki állást nyert el és itt már elég volt menyasszonya pénze a szükségelt kaucióhoz. A boldog jegyes pár alig győzte várni a kitűzött esküvő határnapját, midőn a véletlen egyszerre nagyot változtatott a fiatal pár sorsán és boldogságuk felhőtlen egét egy eikázó villámesapás zavarta fel. Egy délután a vőlegény szédült ábrázattal rohan menyasszonyához. „Tönkretettek édes egyetlenem!” — „Végünk van!” Egy volt tisztársamért, kit elhelyeztek innen, jótállottam nagy összeg erejéig s ez a szerencsétlen ember öngyilkos lett, amit csak ma tudtam meg, midőn a jótállási váltó alapján lefoglalták a kauciót. Ha nem tudom a váltót rövid idő alatt rendezni, elvesztem állásomat!” Elképzélhető az eddig boldop pár kétségbeejtő helyzete.

A menyasszony vigasztalja, biztatja és buzdítja vőlegényét és midőn épen a nagy veszélyre és Isten jószágára hivatkozna, kopogtattak. „Tessék!” — felelt a félig meglepett, félig kétségbeesett menyasszony és egy komoly uriember lép be, mint a Török A. és Tsa bankházának, mely Magyarországon a legnagyobb osztálysorsjegyület, képviselője s jelenti, hogy a budapesti Teréz-kör 46. szám alatti főüzletből jön. Anélkül, hogy sokat magyarázatna, leolvastva a menyasszony asztalára egy csomó ezres bankót és kéri a nyerő sorsjegyet. Ime bebizonyult, hogy ahol a baj legnagyobb, ott Isten segítsége legközelebb.

KÖZIGAZGATÁS.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

(A közgyűlés előkészítése.)

nov. 9.

A jog- és pénzügyi bizottság tegnap délután Vecsey Imre t. b. főjegyző elnöklete alatt ülést tartott, a melyen a novemberi közgyűlés több fontos tárgyát készítették elő.

Jelen voltak az ülésen: elnökön kívül **Abrahám László, Király Gyula, Oláh Károly, Roncsik Lajos, Kernhoffer József, Szánthó Sámuel dr., Márton Imre, Balkányi Miklós dr., Illéssy Gyula, Acél Géza.**

Az ülésről a következő tudósításunk számol be:

Sallay Mihály az adóhivatalnál alkalmazott napidíjas kegydíjat kér a várostól. A bizottság a kérelmet a szegényügyi bizottsághoz javasolja utasítani.

A borellenőrző bizottság tagjainak számát a gazdasági bizottság szaporítási óhajta. A jog- és pénzügyi bizottság 8-ra véleményezi felemelni.

Pozsony vármegye a nemzetiségi törvény módosítása végett feliratot intézett a képviselőházhoz. A jog- és pénzügyi bizottság egyhangulag elhatározza, hogy a képviselőházhoz hasonló feliratot kíván küldeni.

(Körut a nagyerdőn.)

Acél Géza főmérnök a nagyerdőn egy nagy, hatalmas körutat tervez, a mely a közönség kényelmének megfelelőleg 26 méter szélességben óriási körönd alakjában vonulna át az erdőn. A közönség most egy kis parkra van utalva, a mely például népünnepélyek tartására sem alkalmas. De máskülönbben sem elégti ki a park a közönség igényeit.

A mi a költségeket illeti, Acél Géza főmérnök előterjeszti, hogy a körönd kiépítésének és megvilágításának összes költsége 65 ezer 400 koronát tesz ki, a mely 5 éven keresztül törlesztetnék, úgy, hogy évenként a házi pénztár 12—12 ezer koronát fizetne és pedig a köröndvám alap terhére összesen 23 ezer koronát, a világitási pénztár 6 ezer koronát.

Szánthó Samu dr. Helyesnek tartaná, ha ezt az ügyet a legközelebbi közgyűlésen már tárgyalás alá vennék. Ő elválasztaná a körut ügyét a villa építések dolgától.

Balkányi Miklós dr. A körut ügyét ez évtized legfontosabb intézményének tartja. Előbb csináljuk meg a körutat világitással, burkolattal, hogy alkalom legyen kocsik korzók bemutatására is. Ha százszor olyan rossz anyagi helyzetben lennénk is, mint a milyenben nincs akkor is meg kell a körutát csinálni. Most csak az a kérdés, hogy egyszerre

utaljuk-e ki a bekerülési árt s fokozatosan 5 évig építenénk ki, vagy 5 évig törlesztetnénk a szükséges kiadást és rögtön építtessük ki a körutát.

Oláh Károly közérdek szempontjából ajánlja a tanács javaslatát elfogadásra.

Vecsey Imre örömmel látja, hogy a bizottság minden egyes tagja magáévá teszi a javaslatot, határozatilag kimondja, hogy a bizottság javasolja a közgyűlésnek a terv elfogadását s óhajtanónak tartja a körut kiépítését és úgy, hogy már az 1904. évi költségvetésbe vegye fel az erre a célra szükséges összeget, lehetőleg úgy, hogy a körut ne fokozatosan, hanem egyszerre építtessék ki.

Vizvezeték a sertésrakodónál.

Szentessy János a közérdek nevében a sertésrakodónál vizvezetékét kér a sertések locsolására. Tervezetet is csatolt beadványhoz, mely szerint a vizvezeték 2500 koronánál többbe nem kerülne.

Roncsik Lajos főszámvevő szerint miután erre a célra az 1903. évi költségvetésbe nincs fedezet, — kölesön utján javasolja a vizvezeték felállítását.

Acél Géza szintén pártolja a javaslatot.

A bizottság a főszámvevő javaslatát elfogadja.

Apróbb ügyek.

Turai Farkas folyamodott a városhoz, hogy hirdetési oszlopainak helybérét 10—10 koronáról szállítsa le a város.

Roncsik Lajos főszámvevő, miután az 1903. évi költségvetésben már a régi helybér van felvéve, a leszállítást nem tartja keresztülvihetőnek.

A bizottság a régi helybéréket tartja a jövő évben is irányadónak.

Turai Farkas ezenkívül 200 korona biztosítékának kiadását kéri, miután szerinte a hirdető oszlopok anyaga elég biztosítékot nyújt.

A bizottság az oszlopokat nem tartja kellő biztosítékknak, a 200 koronát továbbra is benttartatni kéri.

Aradvármegye az alapítványi és készpénzek városi kezelésére vonatkozó törvény módosítását kéri a törvényhozástól. A bizottság kimondja, hogy a kérelmet hasonszellemű felirattal kéri támogatni.

Révész Zsiga kereskedő lejáró boltbérleti szerződését 6 esetleg 10 évre meghosszabbíttatni kéri. A bizottság erre a három évre 1700—1700, a következő három évre 1800—1800 koronáért óhajta kiadatni.

x Munkamegosztás a tanács tagjai között. A tanács a polgármester elnöklésével ma délelőtt 10 órakor értekezletet tartott. Két óra hosszat tartott ez az értekezlet, melyen a felett folyt a vita, hogyan is osszák meg az 5 tanácsnok között a főjegyző bevonásával a meglevő 6 ügyosztályt. Végül két indítványt tettek, — egyiket **Oláh Károly** tette, ki azt indítványozta, mondja ki a tanács, hogy az ő nézete szerint feltétlenül szükség van a tanácsnoki állásra és ennek fentartását óhajtanónak is véli, de amennyiben a szervezeti szabályzat módosítására kiküldött bizottság ragaszkodik az 5 tanácsnoki álláshoz, közérdekből kívánatosnak tartja, hogy a közművelődési ügyosztályt ne daraboltassék el, hanem ezt az ügyosztályt vezesse a fő-

jegyző, a melléje beosztott két jegyző és esetleg még egy gyakornok segítségével. Ezzel szemben Komlóssy Arthur főjegyző azt indítványozta, hogy a közművelődési osztály két legfontosabb része, a közművelődési és a színházak bizassanak a főjegyzőre, a többi ügyek pedig osztassanak meg két aljegyző között. A tanácsi értekezlet eredménye az lett, hogy Oláh Károly indítványát fogadták el és ilyen értelemben fognak jelentést tenni a szervezeti szabályzat módosítására kiküldött bizottságnak.

× **A főváros 1903. évi költségelirányzata.** A fővárosi pénzügyi és gazdasági ügyosztálya elkészítette a székesfehérváros 1903. évi költségelirányzatát. A tervezet nevezet november 11-ikén kedden délelőtt kerül a tanács elé. A költségvetés mérlege a következő: Rendes kiadás: 36.688.986 korona; rendes bevétel: 36.505.510 korona. Rendkívüli kiadás: 1.262.312 korona; rendkívüli bevétel: 1.316.670 korona. Összes kiadás: 37.951.298 korona; összes bevétel: 37.822.180 kor. E szerint 129.118 korona hiány mutatkozik.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Nov. 9. vasárnap. délután *A szombatosok*, színmű, este *Csókon szerzett vőlegény*, énekes bohózat.
Nov. 10. hétfő: *Lotti ezredesi*, énekes bohózat.
Nov. 11. kedd: *Bánk bán*, szomorujáték.
Nov. 12. Szerda. *Zaza*, színmű.
Nov. 13. Csütörtök: *A denvér*, daljáték.
Nov. 14. Péntek: *Fromont és Sister*, színmű.
Nov. 15. Szombat: *Ninike*, énekes bohózat.
Nov. 16. Vasárnap d. u. *Flórika szerelme*, népszínmű, este (először): *Több mint Királynő* színmű.

— **(A jövő hét műsora.)** A téli hideg ellen bundába buvík vagy fűtött kályha mellé ül az ember; hanem a debreceni színház műsorával szemben nincs védekezés: meg kell fagyni tőle. A közönség pedig, *megfagyni* nem akarván, inkább *megfogy*, sőt lassan el is fogy. A jövő hét műsorán három nevezetes jelenség figyelhető meg. Egy az, hogy *csupa időgen* darab tölti be a hét estét. Katona Bánk-Bánja nem számít, mert ezt csak az alkalom, a költő születésnapja szorította a sok fordítás közé. Továbbá a vasárnapi délutánok a fölmelegített káposzta szerepére lesznek kárhóztatva. A mi este megbukott, attól még a délutáni közönségnek is be kell venni az altatót. Végül pedig, siralmas, a sok *énekes bohózat* állandó tolnakodása a valódi *daljátékok helyére!* Énekes személyzete egyáltalában nem lévén a társulatnak, úgy látszik rendszeresen kapjuk a eikóriát, egyre nagyobb adagokban. Ettől aztán igazán felhőbe hanyatlak a színházba járók kedve.

— **(Színházi hírek)** Művészi eseményekben nincs részünk, így hat apró tereferével kell megelégedni. Ime itt a hirdás mindarról, ami a színház körül történik. Ma este a Budapesti dívatba hozott fedákizmus nálunk is felszínre veti *Szigeti József* ócska bohóságát, a *Csókon szerzett vőlegény*-t. Jövő vasárnap meg bemutatják *Több mint királynő* címmel. Ezt a színházi iroda jelentése szerint *Makó Lajos* fordította, még pedig franciáról. Továbbá *Klenovics* játsza a darabban Napoléont és *Hahnel* Aranka fényes új ruhákat csináltatott hálás új szerepéhez. Szerdán a *Zazát* adják. Ez aféle mutogatós, idegizgató, vendégszerepléses színmű. A bő-

beszédü jelentés csak éppen a csütörtöki estéről hallgat. Akkor ugyanis egy valódi daljáték kerül színre: a *Denvér*. Igaza lehet az irodának: jobb is erről nem beszélni!

— **(Blaha Lujza a Nemzetiben.)** Blaha Lujza holnap hétfőn lép föl először a Nemzeti Színházban. Ez alkalommal Szigligeti és Balázs Sándor régi népszínműve *A sztrájk* kerül színre, melyben Blaha Lujza Szikráné koreszmárosné szerepét játsza. *Tamási* híres szerepét (melyben Blahánéval együtt a Nemzeti Színház színpadán egykor oly nagy dialokat aratott) most *Rózsahegy* adja.

— **(Rosenkranc és Guldernstern.)** A két régi jó barát mulattató kalandját zsűf lt ház nézte tegnap végig, jól mulatva a darab szellemes finomságain. Magában az előadásban is feltaláltuk azt az előkelő levegőt, melynek különösen a páholy és földszint közönsége előtt mindig meg van a kívánt hatása. Az előadást *Hahnel* Aranka uralta előkelő játékmódorával, finom ötletességével s jóízű derű hozták a nézőtérre: *Kremer* Jenő és *Ebergényiné*. A többi szerepekben *Putaki*, *Klenovics* s különösen *Csige* Honka járultak hozzá a jó keret-höz, a melyből úgy maszkiával, mint általában egész alakításával kedvezőtlen hatás mellett vált ki *Sebestyén Géza*

(Sz. Z.)

Régi nemesi ügyekben szak-szerű felvilágosítást ad a „NEMESSÉG” szerkesztősége, Budapest IV., Magyar-utca 6.

TAVIRATOK.

Az erdélyi ev. ref. egyházkerület nagygyűlése.

Kolozsvár, nov. 8. (*Saját tudósítónktól*) Az erdélyi ev. ref. egyházkerület mai közgyűlésén báró *Bánffy* Dezső elnöki megnyitójában feltűnést keltő kijelentéseket tett.

— Megnehezült az idők járása felettünk, — ugymond, — hangot kell adnom aggodalmaimnak, el kell mondanom azt, ami a szívemen fekszik, ugyanis, hogy jó lesz vigyázni. A kívülről jövő áramlatoknak vést jósló tünetei mutatkoznak mindenfelé s mi protestánsok aggodalommal nézünk a jövő elé, mikor a katolikus nagygyűlésen ellentmondás nélkül hangzott el, mintegy felhívásként Magyarország rekatalizálására. Később így szól: Nemzeti ünnepeknél, — mint a legközelebbi példa mutatja itt Kolozsvárt, a nem katolikus egyház szolgálival nem áll egy sorba még a boldogult királynénk nevére szentelt zászló megáldására sem a katolikus egyház főpapja. És mi elég gyöngék vagyunk eltűnni, hogy a győzelem mégis az övé legyen. Sikerül neki a többi egyházak lelkeszei, sőt püspökei kizárásával előre és külön végezni a zászló megszentelést. A mi részünkre csak a főherceg jelenlétében és utólagosan marad valami külső ünnep, a melyet a kormány tagjai megbotránkozás és meglepetés nélkül néztek végig. — Beszéde további során erélyesen követeli az egyházfelekezetek egyenjogúságát (?) az erre vonatkozó törvény szigorú betartását a kormánytól észretartásra buzdítván hitsorsosait. —

Bánffy báró beszédére a Magyar Nemzet Epesten ma megjelenő száma megjegyzi, hogy ezen varatlanul megindított felekezeti mozgalom okát sem jelenlegi országos, sem felekezeti viszonyainkban felfedezni képesek nem vagyunk.

Halálra ítélt rablógyilkosok.

Budapest, nov. 8. (*Saját tudósítónk távirata.*) A budapesti törvényszék ma hirdette ki a nagykátai rablógyilkosok ügyében az ítéletet. *Hármán* Mátyást és *Ördög* Tóth Pált, akikre bebizonyult, hogy *Löwinger* bérlő feleségét rablási szándékból megölték, *halálra ítélte a törvényszék*, *Vonnak* Mátyást pedig, mint bűnsegédet 8 évi fegyházra ítélték. Hármán nagyon lesújtotta a halálos ítélet, a többiek nyugodtan fogadták. — Mindhárman kegyelemért folyamodtak.

Testvérét lötte agyon.

Paks, nov. 8. (*Saját tudósítónktól*) Az éjjel *Madosán* tolnamegyei községben a esendőrök valami csiny miatt keresték *Tarcal* István földmivest. A kereséssel a esendőrség a községi rendőröket bízta meg, a kik rá is találtak *Tarcalra*. *Tarcal* késsel rohant a rendőrökre, mire *Tarcal* András rendőr, *Tarcal* István testvére, önvédelemből kilötte fegyverét. *Tarcal* István azonnal meghalt. A vizsgálat folyik.

Bezárt iskolák.

Sátoralja-Ujhely, november 8. (*Saját tudósítónktól*) Ma itt a róm. kat. főgimnáziumot, a két polgári leányiskolát és az összes népiskolákat vörhenyjárvány miatt egy hónapra bezárták. Az összes iskolák bezárására az 1870-iki kolera-járvány óta nem volt rá eset.

Gabonatözsde.

Budapest, november 8. (*Saját tudósítónk távirata.*) (Déli zárlat.) Buzakinálát mérsekkelt, vetelkedv korlátolt. Szilárdirányzat mellett 30,000 métermázsa került forgalomba 2 és fillértől 5 fillérig drágább áron. Egyéb gabonafajták kedvezők, zab 5 fillérrel drágább. Idő: esős.

Buza októberre	0.00—00.
„ áprilisra	7.50—51.
Gabona áprilisra	0.00—00.
„ októberre	6.52—53.
Zab	6.39—40.
Tengeri májusra	5.75—76.
Repece	11.80—90.

Regénycsarnok.

A PANDY-KISASSZONYOK.

— Regény. —

Írta: *Rudnyánszky Gyula.*

Folytatás

9.

Tizenkettő előtt megkellett volna érkezniök; hiszen az utolsó ülés egyetlen tárgya a választás volt és az legkésőbb tizenegyig véget érhetett. De talán mégis tovább tartott? Talán előbb a vendégek gyülekeztek a Bárányban? A székvárosból huszonöt perc alatt ki lehet érni a kastélyba. Jó lenne tán egy küldöncöt befuttatni az urakért. Jöjjenek már az istenért, mert a malac ellágyul, a liba odaég és a fácán szájkás lesz. De bánjak is ők az ilyesmit! Csak jó legyen minden. Persze, ha nem jó, György egy hónapig emlegetni fogja a híres gazdasz-

szonyt, hanem az nem jut eszébe, hogy
ők az okai mindennek!

Efiéle gondolatokkal tépelődött Pándyné, a mikor a lejtőn megpillantotta az Adorján négyes fogatát, nem is várt a többire, sietett le a dombról, a park leg-rövidebb útján a konyha felé.

— Jönnék, már jönnék; minden ké-szen legyen!

Letette a fehér kötevényét és bement a nagy ebédlőbe.

— Lányok a szalonba üljetek, a kék szalonba, ott fogadjátok az urakat; Mindjárt itt lesznek.

Maga pedig kiállt a verandára, hogy onnan láthassa a fogatok bekanyarodását a feljáró elé. Majd az utolsó percben át megy a verandáról a pipázóba, a hová a vendégeket vezetik.

Alig ért a verandára, mikor a négy szürke már bekanyarodott a parkba. A fogat vágatva jött, szinte villámsebessen suhant el a sűrű fák között. De Pándyné mégis észre vette, hogy a hintóban nem ül senki más, csak az Adorján inasa.

— Bizonyosan előre küldték stafétának. De miért éppen az Adorján négyesén? Hát a főispánt ki hozza?

E pillanatban már meg is állt a hintó és az inas hajadon fővel, lihegve, lázasan rohant föl a verandára.

— Mi az? mi történt Marci? riadt meg Pándyné, a mint az inas dult arcát meglátta.

— Jaj, jaj, a nagyságos ur, a nagyságos ur!

— Szent isten, a férjem! Rosszul van?

— Az ur, a nagyságos ur, oda van, oda van, vége!

— Meghalt? Beszéljen! Hamar, hamar!

— Marci az üstökét törülgette.

— Rosszabb annál. A guta ütötte. Jaj, jaj, szegény nagyságos uram!

Az inas jajgatására az egész háznép összesereglett a verandán. A kisasszonyok is előjöttek a kék szalonból és Tilda néni a kezét tördelte.

— Minő szerencsétlenség! Istenem, ilyen váratlanul!

— De hiszen mindig mondtam én, hogy nem lesz jó vége.

— Mindig is olyan volt már husz esztendő óta, mint a szélütött.

(Folyt. köv.)

V A R O S I S Z I N H Á Z.

Ma, vasárnap november 9-én kételőadás.
Délután 3 órákor félhely árakkal, bérlet-szünetben.

A szombatosok.

Történeti színmű 3 felvonásban.
Este 7 1/2 órákor rendes helyárakkal, bérlet-szünetben.

Csókou szerzett völegény.

Énekes bohózat 3 felvonásban

S z e m é l y e k:

Csontay Lőrincz birtokos — Sebestyén Géza
Béla unoka öcsese — — Pataky Béla
Esztí özvegy rokona — — Ebergényiné
Ábrai Irén — — — Áldor Juliska
Baranyai Kálmán — — — Virágháti Lajos
Olga neje — — — — Csige Ilonka
Trauer nyug.katona orvos — Szilágyi Aladár
Irmay asszony — — — — Györfi Mariskü

Holnap hétfőn nov. 10-én.
Lotti ezredesei.

Énekes bohózat

Általunk kifizetett
főnyeremények

A m. kir.

OSZTÁLYSORSJÁTEK

november 20-án kezdődő HUZÁSARA

postafordultával küldünk szét sorsjegyeket az I-ső osztályhoz:

1/8 á K. 150	1/4 á K. 3.—	1/2 á K. 6.—	egész K. 12.—
--------------	--------------	--------------	---------------

Csakis nálunk kaphatók az annyira kedvelt

KIS SZAMOK:

1-től 300-ig.

A születési évszámok 1801-től 1900-ig
és más SZERENCSE SZAMOK.

Az összeget postautalványon kérjük:

FŐVÁROSI SORSJEGYIRODA

BOGDÁNY S.

BUDAPEST, Sas-utca 23. I.

Telefon 14—41.

40.000, 30.000
és sok más nagyobb
nyeremény.

602.000 kor. a 240-es számra.

400.000 kor. a 11.119-es számra.

200.000 kor. a 28.534-es számra.

100.000 kor. a 94.180-es számra.

200.000 kor. a 46.006-es számra.

100.000 kor. a 79.539-es számra.

90.000 kor. a 2407-es számra.

Gyümölcsfák

legnemesebb fajokban, magas és törpe alanyba ojtva, nagy-bányai gyümölcstelepekről.

Körték

érés ideje: Augusztus—Szeptember. Erdélyi vajonez, Arabiszka, Vásárhelyi magoneza muskotály befőzésre. Vilmos körte, Margarit óriás vajonez: November—Deczember. Angeloni herezegő bronz, Diel vajonez: Deczember—Január. Sigel téli vajonez, Clergió: Január—Február. Turnai vajonez, Zelenka virgulose, Nemes Kolmár: Február—Márczius. Pergamat esperes, Pergamat keretnek.

Almák

érés ideje: November—Deczember. Arany parmen, Bismark ananas renet: Január—Február. Sárga belleur, Ristán peppin, Török Bálint Orleánsi renet: Február—Márczius. Kaszszeli renet, nemes Szécsika.

Ringló-szilvák és magyar kaj-szin-baraczkok.

Árak nagyság szerint 1—2 koronáig.

Megrendeléseket átvesz **TÓTH GYULA** vaskereskedő cég
vidékre előeg és utánvét mellett.

Hirdetések

szabadság politikai napilap számára
jutányos áron
felvételnek.

Szőlőoltványok

szokvány minőségben és európai nemes
gyökere és sima vesszők mélyen leszállított áron. Oltványok ezre 90—100 frt.
Mindenik a legkiválóbb bor és csemefajokból, fajtázán, teljes jótállással. Ha a szállítvány a megrendelésnek meg nem felelne, úgy az oda és visszazállítási költséget, valamint a megrendelő által kifizetett összes költség nélkül azonnal visszafizetem. Így mindenki ebből az alkalmatosságból az én költségemen házához szállítva tekintheti meg.

ÉLŐKERÍTÉS.

Gleditschia csemeték és magvak.

Országos híresség, igen gyorsan fejlődő növényzövény. Ez az egyedüli, melyből oly ősi kora kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadásal, melynek nem hogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át, úgy, hogy a bekerített részek teljesen kuleszal száraznak. Minden rendelkezéshez rajzokkal ellátott útmutató és kezelési utasítás mellékeltek. Bővebb tájékoztatást és árjegyzékét a fennnyomatú díszes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldenek rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzéken kívül egy oly könyvet kap ezzel, kikéret egy levelező lapon tudatja, mely ninesen az a ház vagy család, ahol annak tartalmát hasznára fordítanák, város, falu, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt, így még azoknak is érdekében áll, kik rendelni semmit sem akarnak mert benne számos oly közlemények foglaltatnak melyek mindenkinek nagyszolgálatot tesznek.

Diócssemeték. Kétéves, óriási jövedelmet biztosító voltánál fogva, ennek terenyésztése majd minden gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Czím: „Ermelléki Első Szőlőoltvány-Telep.” Nagy-Kágya u. p. Szekelyhid.

Dr. Lengyel F.-féle Nyirfa-balzsam

Már maga az a nedv, mely a nyirfatörzséből, ha abba furást eszközlünk, kifolyik emberemlékezet óta mint a legkitünőbb szepítő-szer ismeretes; ha azonban ezt a nedvet a feltaláló előírása szerint kémiai uton balzsam készitjük, akkor

lesz csak kitünő hatása. — Ha az arcot vagy más bőrhelyet ezzel este bekenjük, a bőrről már másnap reggel majdnem észrevehetetlen pikkelyek válnak le, miáltal a bőr vakító fehér és finom lesz.

Ez a balzsam ismítja az arcon képződő ráncokat és himlő helyeket és annak fiatalos arcszint ad; a bőrnek fehérséget, finomságot és üdésége kölcsönöz, a legrövidebb idő alatt eltávolítja a szeplőket, bőrfoltokat anyagjegyeket, az orr vörösséget, bőr-atkákat és mindenféle bőrtisztítatlanságot. Egy korsó ára használati utasítással együtt 1 frt 50 kr.

Dr. Lengyel-féle Benzoe-szappan

a legenyhébb és leghasznosabb szappan a bőr részére, különlegesen preparálva darabonként 60 kr. — Kapható minden nagyobb gyógyszerárban. Főraktár Budapesten: TÜRÖK JÓZSEF gyógyszerárban, Király-utca 22 szám.

melyek már évek óta jóknak bizonyultak és hírneves orvosoktól, mint könnyű hashajtó feloldó szer ajánlatnak, az emésztést nem zavarják és teljesen ártalmatlanok. Cukrozott minőségük következtében még gyermekek által is szívesen bevételnek.

Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 30, egy teger cs mely 8 dobozt tart 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor. 2 kor. 45 fill. előlegesen beküldésénél egy tekeres bérmentve szállítatik.

Kérjünk

NEUSTEIN F. hashajtó labdacsa. Csak akkor valódi, ha minden doboz hátulján a mi törvényileg bejegyzett „Szent Lipót” védjegyünkkel van ellátva vörös fekete nyomással. A mi törvényileg védett dobozaink utasításaink és csomagolásaink Philip's Neustein Apotheker aláírásnak kell lenni.

NEUSTEIN FÜLOP

„Szt.-Lipót”-hoz címzett gyógyszerár WIEN, I., Plankengasse 6.

Raktárak Debreczenben: Balázs Ödön, Füleky Pál, Mihalovits J. Murakózy László, Dr. Rotschnek V. Emil, Tóth Béla gyógyszerárjaiban.

Békési „Prima” házi kenyérsütőde DEBRECZENBEN.

Sütőde-telep: Miklós-utca 35. sz. alatt, Falk-ház. — Főelárusítási hely, november 1-től: Piacz-utca 26. sz., Szikszay-ház, a nagy tőzsde mellett.
Fiók elárusító helyek: Simonffy-utca 2. és 18-as számú vassátrak, hol mindennap az elárusítások történnek.

Korondi Sándorné és Társa.

<ul style="list-style-type: none"> o KATZ-féle o o télikabát, o o elismert jó o 	<p>Alapított 1875-ben.</p> <h3>KATZ HERMANN</h3> <p>férfi és fiu ruha-raktára</p> <p>Debreczen, Piacz-utca 43., a Dréher söresarnok mellett.</p> <p>Kitünő anyag! Saját készítmény! Jutányos árak!</p> <p>Nagy szövet raktár méret utáni rendelésekre! Különlegességek szörme kabátokban és bundákban!</p>	<ul style="list-style-type: none"> o KATZ-féle o o férfi-öltöny o o a legszebb o
<p>ÓRIÁSI VÁLTSÁTEK</p>		<p>JUTÁNYOS ÁRAK</p>
<ul style="list-style-type: none"> o KATZ-féle o o fiu-öltöny o o tartós és olcsó 		<ul style="list-style-type: none"> o KATZ-féle o o szabás o o a legdivatosabb

**A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.**

Horgony - Pain - Expeller
egy régi kipróbált háziszser, amely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik köszvényél, csúznál és meghülésnél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokbana „Horgony” védjeggyel és a „Richter” cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerertárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

Rosenthal malomban megnyílt az
OLAJMALOM.

Készíti tökmagból, napraforgó repce és kenderből a
legjobb olajat.

Az őrlő malomban sima, szitált és pille őrlést, tengeri és árpa darálást a legjutányosabb árban gyorsan elkészítve.

Olajmagvakat a legnagyobb napi áron vásárolk.

Tisztelettel
Rosenthal Dániel.

Árverési hirdetés.

A néhai Rác András és Reizinger Paulina örökösei tulajdonát képező debreczeni 629számu telekjegyzőkönyvben 651 helyrajzi szám alatt felvett Rákóczy-utca 14 sorszám alaki házastelek melynek kikiáltási ára 24000 korona ugyanazon számu tjkvben 6162 hrsz. alatt foglalt ondódi szántó föld melynek kikiáltási ára 6000 korona ugyanazon számu tjkvben 9885 hrsz. alatt felvett ujosztásu szántó föld, kikiáltási ár 4000 korona.

Az új fehértói 1130 számu betétben A I. alatt felvett 27 hold 808 1600 □ öl külsőség, melynek kikiáltási ára 14000 korona.

Végül a bökönyi 213. 215 és 400 számu betétekben foglalt összes ingatlanok — és pedig az ugynevezett „Bökönyi Uri tag” melynek kikiáltási ára 13500 korona.

Valamint az ugynevezett „bökönyi micske” melynek kikiáltási ára 29600 korona önkéntes árverésen elfog adadni.

Az árverés megtartására határidőül 1902 évi november hó 17 napjának d. e. 9 óráját — közjegyzői irodámhoz, Szent-Anna-utca 7 szám tűzöm ki, s erre a venni szándékozókat azzal hívom meg, hogy az ingatlanok a kikiáltási áron alul el nem adatnak, s hogy az árverés egyéb feltételek a hivatalos órák alatt irodámban megtekinthetők.

Debreczenben 1902 november 1.

Lestyán Adorján kir. közjegyző.

Fernolendit

A világon legjobb lábbeli fényesítő és fénycerám világos lábbeliknek mely kiváló szép fényt és tartósságot ad a bőrnek. Elhasznált peccétes sárga vagy barna bőrnek a **Lyosin** egészen új fényt ad.

Alapított 1832. Gyári raktár Bécs, I. Schulerstrasse 21. Mindenüt kapható.

Oh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadozoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR”

GYÓGYSZERTÁR

BUDAPEST, VI., Váci-körut 17.

Eljen!

Egger mellpasztilla csak kamar meggyógyított.

Kapható Debreczenben: Balázs Ödön, Füleky Pál, L. Kovács Nándor, Mihalovits Jenő, Muraközy László, Dr. Rothschnek V. Emi l Szilcz Ferencz, Tóth Béla gyógyszerertárban.

Dr. Rothschnek V. Emil Alapított: 1772.

131 év óta az „ARANY EGYSZARVU”-hoz címzett **GYÓGYSZERTÁR** évben.

DEBRECZENBEN, (Czepléd) Kossuth-utca 8. szám alatt a színház mellett.

Ajánlja első kézből gyári raktárát bel- és külföldi, valamint saját készítésű **Gyógyszer-különlegességeknek:**

Fogporok — pépek	Bőr- és szemgyógyászati készítmények	Gyomorerősítők — Gyógyborók, Dióessentia	
Fogcseppek — ragaszok		Fülfájás ellen — Sósorszeszek	
Szájvizek — labdaesok		Seb- és tyukszemtapaszok	
Szemvizek (Römerhaus — Lebois)		Fagykenők — Köszvénygyógyszerek	
Mellszörpök — Csukamáj olajok		Hivatalos kötszerek	
Gyermek-tápszerek		Vérképző vaskészítmények	
Gyomortisztító labdaesok			
Czukorkák köhögésről			

Illat és szépitőszereknek:

Árcz- és kéz-erémekek	Legjobb!	Bajusz és hajnövesztők
Árcz- és hajporok		Gyógy- és piperezszappanok (széplőszappanok)
Hajkenők és — festők		Parfume-illatszerek
Bajuszpedrők saját és Tiszaujlaki		Füstölők illatos és gyógyszeres
Mosdó- és széplővizek		Vaselin-készítmények
Glycerin-készítmények		

Állat-gyógy- és háztartási szereknek:

Juh-, ló- és marharüh ellen	Legjobb!	Dió- és makk-kávé
Sertés- és aprómarhadög ellen		Egészségi mustár ételhez
Rovar-, egér- és patkányirtó szerek		Fertőtlenítő-szerek
Író- és ruhajegyző tenták		Tépések, fecskendők, irrigatorok
Szobapadló-fénymáz, kitünő, szagnélküli		Oltó viaszfélék

Hasonszenvi gyógyszerek:

Anyafestvények	Homópathia.	Egyes adagokban
Higitások		Berendezett szekrényekben
Dörzsölések		Házi- vagy uti szükségletre
Golyócskák		Ujra felszerelések és megtöltések

stb. naponta felmerülő gyógyszerészeti újdonságok!

Jegyzet: Míután minden készítmények közvetlen a készítőktől, — tehát csakis „valódi minőségben” tartatnak, — azok talán másfelé előfordulható olcsóbb ajánlatokkal — sem árban, sem minőségben — párhuzamba nem tehetők.

Vidéki megrendelések postafordultával megküldetnek.

Borotva-szappan.

Tegyen Schulhoff-féle Royal borotva-szappannal kísérletet és megfog róla győződni, hogy az felülmulja az eddig forgalomba hozott szappanokat.

A „Royal“ szappan kitűnően hat az arczbőrre, amennyiben a szakált gyorsan és biztosan puhává teszi, a mit legfényesebben a minden országból beérkezett számtalan elismerő levelek bizonyítanak.

Egy 5 kilós mintacsomagot 4 kor.-ért (bérmentetlenül küld):
SCHULHOFF JAKAB.

Első Detail szappan- és gyertyagyár.
Kitűnő keleti és folttisztító szappanok is kaphatók mindenféle színben.

Eljárás helyek az összes városok részére kerestelek.

PARISI-KIVÁLTÁSON KITŰNTETETT
ARCZSÉPÍTŐ

KIRÁLYNŐ-CRÈME

Csodás hatása azonnal nyilvánul: Szépítő, májfolt, bőrszűztáncság nincs többé. Kicsimítja a ráncokat s a bőrt a legkisebb korig simán és udén tartja. Egy tégely 1 korona 40 fillér. Királynő-hőlgypor, egész világon mint legjobb hölgypor használva. Karom színben 1 doboz 1 korona 40 fillér. Királynő szappan, 1 db 1 korona. Kapható mindenütt.
Koraktár: Temesváry J. gyógyszerésznő • Zombor és Török J. gyógyszerésznél, Budapest, Király-utca 12.

SZÁMOS CSALÁD LEHET BOLDOGGA

CSEKÉLY RIZIKÓ MELLETT
A MAGYAR KIRÁLYI ÖSZTÁLSORSJÁTEK ALTA, AMIRE
DÖNTŐ BIZONYÍTÉK
AZON ELVITÁZHATLAN TÉNY, HOGY
MINDEN MÁSODIK SORSJEGY NYER.
KIOSZTÁSRA KERÜLNEK A SORSJEGYVÁSÁRLÓK RÖZSÖTT
A KÖVETKEZŐ NYEREMÉNYEK:

EGY MILLIÓ KORONA	1
600.000 KORONA	3
400.000 " "	6
200.000 " "	12
100.000 " "	12

BENKŐ BANKHÁZA BUDAPEST,
VI. ANDRÁSSY-ÚT 79.

MEGRENDELÉSHEZ LEVELEZŐLAP IS ALKALMAS!
MINDEN MEGBÍZÁSHOZ POSTAI BEFIZETŐLAPOT
MELLÉKELJÜNK, MIÁLTALY VEVŐINKNEK AZON ELŐNYÖK VAGYUNK
BEFIZETÉSEIKET, PORTÓMENTESEN TELJESÍTHETIK.
A bankházunkban vásárolt sorsjegyekre eső nyereményeket
bármely vidéki bank kifizeti, mégis a titoktartás céljából
ajánlatos a nyert összegeket közvetlenül nálunk átvenni.

NOVAK FERENCZ

vésnök és zománczozó

BÉCS, XVI., Koppstrasse 34.

a legtöbb egyesület és testület,
szövetség és klubok szállítója.

Előnyös forrás jelvények, diszítések, érmek és ki-
tűntetések tekintetében arany, ezüst és bronzból, kerék-
párosok, evezősök, vitorlások, athleták, lövészek, tornászok
dalárok, vadászok, veteránok, tűzoltók, stb. számára.

Minták kívánatra bérmentve küldetnek mindenüvé.
Elsőrendű ajánlatok.

Egyedül valódi angol
Thierry A. gyógyszerész-féle BALZSAM

Közegészségügyi hatóságilag megvizsgálva és véleményezve.
A palack felszerelése a kereskedelmi törvény védjegy oltalmába részesül.

Ezen balzsam úgy beissőleg, mint külsőleg használ és pe-
dig: 1. Még eddig el nem ért határu gyógyszer a tüdő és mell
minden betegséginél, enyhíti a hurutot, csillapítja a kihányást,
eltávolítja a fájó köhögést és idült fájdalmakat is gyógyít. 2.
Kiválóan használ torokgyuladással, rekedtségnél és minden
nyakbetegségekben stb. 3. Teljesen eltávolít minden lázt. 4. Meg-
lepően gyógyítja a gyomorgörcsöket, kólikát és szaggatásokat.
5. A könnyű székélést elősegíti és a vért valamint a vesét tisztí-
tja, eltávolítja a lépkört, a buskomrságot, elősegíti az étvá-
gyat és emésztést. 6. Kitűnően használ fogfájásoknál, odvas fog-
gagnál, megszünteti a szájbüzt, minden fog- és szájbetegségek-
nél, eltávolítja a felbőfögést. 7. Kitűnően használ külsőleg,
mint csoda-gyógyszer minden sebeknél, égéseknél, fagyott ta-
gokra, megszünteti a fejfájást, zugást, szaggatást, köszvény,
fülbajt stb.

Figyeljünk mindig pontosan a fenti zöld angyal védjegyre!
Hamisításoktól legjobban megóvhatjuk magunkat, ha közvetlenül a gyárból rendelünk eredeti
karton csomagokban. — Az osztrák magyar birodalom bármely postaalomására küldve, 12 kis
egy 6 duplaüveg ára 4 korona. Bosznia vagy Herzegovinába 4 korona 60 fillér. Megrendelések
csak a pénz előleges beküldése vagy részletfizetés mellett eszközölhetnek.

Miért szenved Ön! Mikor a biztos gyógyulásra bármiféle és bármi régi sebeknél
biztos kilátása van és a csaknem mindig fájdalmas és veszélyes műtéteket, sőt
egy-egy tagok levágását is kikerülheti

THIERRY A. gyógyszerész
egyedül valódi — — — **százlevelű rózsá-balzsamával,**

mely rendkívül szívóerővel bír s a sebek gyógyításában, valamint a fájdalmak
enyhítésében utólrhetetlen. A valódi százlevelű rózsá-balzsam használható:
a gyermekágyas nő mellbajánál, tejgyülemlésnél, mellkeményedésnél, orbáncz,
mindennemű sérelmek, láb vagy csont sebesülések, sebek, genyedség, dagadt
lábak, sőt csontszu ellen, ütés-, szurás-, lö-, vágás- és zuzódási sebek ellen. Hasz-
nálható minden idegen részek, u. m.: üveg, faszálka, homok, szilánk és tüskék el-
távolítására. Mindennemű daganat, kinövés, pokolvar, ujjaképződés, sőt rákbeteg-
ség ellen, szemölcs, körömdaganat, hólyag és földörzsölt lábak gyógyítására. Minden-
nemű égési sebek, fagyott testrészek, betegeknek hosszasan fekvés által támadt sebek,
nyakdaganat, vértörődés, tüzugás és a gyermekeknek előforduló kisebesedések
ellen stb. — A szétküldés kizárólag az összeg előleges beküldése mellett eszközöl-
tetik. — 2 tégely csomagolás, szállítólevél és bérmentes megküldéssel 3 kor. és 50 fill.

Számos bizonyítvány áll rendelkezésre! Figyelmeztetek mindenkit a hatástalan hamisítvá-
nyok megvételétől s kérem szigorúan arra ügyelni, hogy minden tégelyen a fenti védjegy és
cégnek „Thierry A. öngyógy-gyógyszertára Pregradában“ beleégetve kell lenni. E két gyógyító ere-
jére nézve felülmulhatatlan szer sohase romlik meg, de sőt ellenkezőleg minél régiebbek, annál
értékesebbek és hatásosabbak, nem árt nekik se a hideg, se a meleg, azért bármely időszakban
használhatók. Csaknem mindig biztos sikerrel járnak, különösen mig az orvos megérkezik, ter-
mészetesen soha se szabad másféle hamisításokhoz vagy sokszorosan ajánlott hatástalan és ér-
téktelen pótszerekhez nyulni, melyekért csak haszontalanul dobjuk ki a pénzünket, de maradjunk
mellett, melyeket minden családnál előforduló eshetőségekre mindig készletben kellene tartani.
Ahol a valódiság minden felsorolt jeleivel ellátva nem volna kapható, egyszerűen rendeljük köz-
vetlenül az alábbi cím alatt:

THIERRY ADOLF LIMITED öngyógy-gyógyszertártól, Pregrada Rohitsch-
Sauerbrunn mellett.

Központi raktár:
Budapest: Török J.; Zágrábban: Mittelbach S. és Bécsben: Brady C. gyógyszertárban.

Kert berendezések, tervekészítés saját bokraimmal.

Alkalmi vétel!

Van szerencsém a virágkedvelő közönség szives tudomására hozni, hogy az őszi idény bekövetkeztével szobai berendezésre szolgáló

élő disz-növényeimet

tulhalmazott raktárom miatt a legolcsóbb árban bocsátom áruba, mely alkalom megragadását melegen ajánlom a nagyérdemű közönség figyelmébe. Megjegyzem, hogy **növényeim debreczeni vízzel vannak nevelve** s így tartóság tekintetében minden máshonnan hozottat felülmúlnak.

A vásár alkalmával növényeimet a városház előtti téren fogom árultatni.

Kifogástalan minőségű

jacint és tulipán-hagymáim

megérkeztek.

Kertészeti telepem megtekintését kérem!

Kiváló tisztelettel

PACZELT JÁNOS

mag- és virágkereskedő.

Ménasszonyi és nyoszolói csokrok a legolcsóbb ártól fellelé.

Temetési diszítések és koszorúk

Nyujtsunk kezét a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjegy által.

A legesélydusabb sorsjáték a mi m. kir. osztálysorsjátékunk.

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény jut.

Legnagyobb nyeremény esetleg

1.000,000 korona.

1 jutalom 600.000, 1 nyeremény a 400.000, 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a 80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000, 40.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000, 8 a 15.000, 36 a 10.000, 67 a 5000, 3 a 3000, 437 a 2000, 803 a 1000, 1528 a 500, 140 a 300, 34450 a 200, 4850 a 170, 4850 a 130, 100 a 100, 4350 a 80, 3350 a 40. Összesen:

14.459,000 kor., azaz Tizennégy millió 459.000 kor.

SZERENCSENAPTÁR.

Januar	Február	Március	Április	Május	Junius	Julius	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
1 9791	1 8588	1 9270	1 4074	1 4084	1 17328	1 17310	1 36461	1 38911	1 33914	1 95795	1 109602
2 26273	2 2059	2 2059	2 1046	2 12301	2 32301	2 85869	2 38259	2 51367	2 51388	2 96134	2 109602
3 35325	3 35151	3 8623	3 82718	3 35151	3 38222	3 38225	3 48558	3 53717	3 56801	3 96604	3 109617
4 37423	4 42264	4 20297	4 38191	4 38191	4 48032	4 48032	4 58707	4 64467	4 64478	4 96610	4 109622
5 38969	5 51634	5 38181	5 41389	5 41389	5 52566	5 52566	5 64465	5 66000	5 66000	5 96621	5 109627
6 51622	6 58015	6 52507	6 64102	6 64102	6 74251	6 74251	6 85883	6 85883	6 85883	6 96624	6 109632
7 56320	7 60018	7 60018	7 74251	7 74251	7 85883	7 85883	7 96624	7 96624	7 96624	7 96624	7 109637
8 65657	8 60018	8 60018	8 74251	8 74251	8 85883	8 85883	8 96624	8 96624	8 96624	8 96624	8 109642
9 67169	9 79751	9 65681	9 73000	9 73000	9 81169	9 81169	9 83776	9 83776	9 83776	9 83776	9 109647
10 75925	10 83218	10 67188	10 80000	10 80000	10 80627	10 80627	10 80627	10 80627	10 80627	10 80627	10 109652
11 83058	11 83218	11 67188	11 83228	11 83228	11 83228	11 83228	11 83228	11 83228	11 83228	11 83228	11 109657
12 89301	12 109615	12 83277	12 92287	12 92287	12 92287	12 92287	12 92287	12 92287	12 92287	12 92287	12 109662
13 109613	13 109615	13 83277	13 92287	13 92287	13 92287	13 92287	13 92287	13 92287	13 92287	13 92287	13 109667
14 109613	14 109615	14 83277	14 92287	14 92287	14 92287	14 92287	14 92287	14 92287	14 92287	14 92287	14 109672
15 92689	15 2832	15 109615	15 109615	15 109615	15 109615	15 109615	15 109615	15 109615	15 109615	15 109615	15 109677
16 984	16 8575	16 92712	16 92712	16 92712	16 92712	16 92712	16 92712	16 92712	16 92712	16 92712	16 109682
17 8164	17 26296	17 3067	17 1047	17 1047	17 17328	17 17328	17 17328	17 17328	17 17328	17 17328	17 109687
18 28232	18 38156	18 10457	18 4077	18 4077	18 54529	18 54529	18 54529	18 54529	18 54529	18 54529	18 109692
19 38145	19 38156	19 32792	19 38193	19 38193	19 38222	19 38222	19 38222	19 38222	19 38222	19 38222	19 109697
20 40180	20 52275	20 32792	20 46373	20 46373	20 48028	20 48028	20 48028	20 48028	20 48028	20 48028	20 109702
21 51823	21 52275	21 32792	21 46373	21 46373	21 52560	21 52560	21 52560	21 52560	21 52560	21 52560	21 109707
22 58002	22 65677	22 32792	22 46373	22 46373	22 64449	22 64449	22 64449	22 64449	22 64449	22 64449	22 109712
23 65661	23 67176	23 32792	23 46373	23 46373	23 65847	23 65847	23 65847	23 65847	23 65847	23 65847	23 109717
24 67188	24 79760	24 65687	24 83354	24 83354	24 83354	24 83354	24 83354	24 83354	24 83354	24 83354	24 109722
25 79747	25 83255	25 67188	25 83354	25 83354	25 83354	25 83354	25 83354	25 83354	25 83354	25 83354	25 109727
26 83171	26 91379	26 67188	26 83354	26 83354	26 83354	26 83354	26 83354	26 83354	26 83354	26 83354	26 109732
27 89418	27 109616	27 109616	27 109616	27 109616	27 109616	27 109616	27 109616	27 109616	27 109616	27 109616	27 109737
28 109616	28 109616	28 109616	28 109616	28 109616	28 109616	28 109616	28 109616	28 109616	28 109616	28 109616	28 109742
29 109616	29 109616	29 109616	29 109616	29 109616	29 109616	29 109616	29 109616	29 109616	29 109616	29 109616	29 109747
30 109616	30 109616	30 109616	30 109616	30 109616	30 109616	30 109616	30 109616	30 109616	30 109616	30 109616	30 109752
31 2877		31 92721	31 92721	31 92721	31 5452	31 5452	31 5452	31 5452	31 5452	31 5452	31 109757

Mikor van születésnapom?

Mindenki kísérelje meg szerencsésjét a születésnapjára feljegyzett számmal. Ezen naptárban az év minden egyes napjára az a szám van feljegyezve, melyek postafordulattal megrendelés esetén nálunk kaphatók, úgy hogy bárki kiválaszhatja saját számát. Ha időközben e szám elfogyott volna, hasonlót küldünk.

Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az I. osztály eredeti sorsjegyek tervszerű betétei a következők:

egy nyolczad (1/8) frt. --75 vagy 1.50 kor. egy negyed (1/4) frt. 1.50 vagy 3.— kor.
 „ fél (1/2) frt. 3.— „ 6.— „ „ egész (1) frt. 6.— „ 12.— „

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összegnek postautalványon való előzetes beküldése ellenében megküldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megbízásokat kérünk azonnal, de legkésőbb

f. é. november hó 20-ig

hozzánk bizalommal beküldeni.

FIÓKOK: TÖRÖK A. és TSA.

V., Váczikörut 4.

BANKHÁZA.

Muzeum-körut II.

BUDAPEST, VI., Teréz-körut 46/a.

Erzsébet-körut 54.

Legnagyobb osztálysorsjáték-üzlet hazánkban.

Sok és igen nagy nyereményt fizeltünk k^é nagyrabecsült vevőinknek és pedig rövid idő alatt kilencz millió koronánál többet.

Megrendelő levél levágandó.

T. TÖRÖK A. és TSA. bankházának, Budapest.

Ezennel megrendelek a m. kir. szab. osztálysorsjáték I. osztályáhozdarab eredeti osztálysorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt.

Akor. összeg () utánveendő, () A nem kívánt törlendő.
 () utalvánnyal küldöm, () mellékelve bankjegyekben (bélyegekbén.) ()

Pontos cím:

Csuda Hangszer
 Uj! Uj!
A Trombino.

Fújható minden tanulmány nélkül és hangjegytudás nélkül.

Jótállás mellett, mindenki azonnal a legszebb tánczdarabokat, dalokat, indulókat játszhatja. Például: a sickingeni trombitás híres dalát, az Ó ne duzzogj kezdetű dalt a Bányamesterből, a Svihákok operette keringőjét és 200-nál több más válogatott és kedvelt, divatos zenedarabot. Mindezt az ujonnan fel-

Trombino

nevű nickel-trombitán. Rögtön használható, önműködő hangjegy-lapokkal. Pompás remek, erős hangu zene. A legkellemesebb házi szórakozás eszköze. Kirándulásokon vidám kísérője a kocsin, vasuton, kerékpáron kirándulóknak. Éneket kísér és tánczhoz kitűnő.

A Trombino ára érthető használati utasítással:
 I. fajta, legf. nickel, 9 hanggal. 7 kor.
 II. fajta, legf. nickel, 18 hanggal. 12 kor.
 Hangjegylapok az I. fajtához . . . 60 fill.
 a II. 1 kor.

Szétküldés utánvétellel, egyedüli és kizárólagos raktár:

Kertész Henrik,
 Bécs,
 I. Fleischmarkt Nr. 9—927.

Rosenberg és Hammer

Villanyműszer Varrógép és Kerekpárüzlete
megnyílt

**Piacz-utca 2. szám alatt,
a Nagytemplom mellett.**

Nagy raktár mindenféle varrógépek-
ből, szabadalmazott golyós csapágygyal
és himző készülékekkel. Nagy javító műhely!

Varrógép és kerekpár
alkatrészek igen olcsón kaphatók.
Villamos házi csengők felszerelése elvállal-
tatik.

1 novembertől kezdve!

Olcsó eladásra kerülnek:

Mezey Gyula piacz-utca női divat
üzletében.

Szombaton: Több száz drb. flanell,
kasán és selyem bluzs,

Vasárnap: 300 drb. felső ruha alj
és alsó szoknya 1 frtól
kiünő gyapju anya-
gokból.

Hétfő: Sok ezer mtr. bársony
flanell és velez, Tannis
anyagok kítüő mosó.
Kedd: Meleg alsók (trikók)
gyermekes, urak és
hölgyes részere, „Jäger
szabás.“

Szerda: Nagy harisnya vásár.

Csütörtök: Nagy kötény vásár.

Pénteken: Nagy maradék vásár.

A n. é. vevő közönség b. pártfogá-
sát kéri tisztelettel:

Mezey Gyula.

BOLTHELYISÉG

az

„Ipar bank udvar“ épületében
elköltözés miatt azonnal

KIADÓ.

Bővebb felvilágosítást nyújt a

DEBRECZENI IPAR és KERESKEDELMI BANK.

Egyenruházati-intézet
„A magyar testörhöz.“

PETRUS KÁROLY
polgári és katonai szabó
BÉCS
XV., Hütteldorferstrasse 183.
a cs. és kir. lovassági, gyalogos és tüzér laktanyák-
kal szemben.

Egyenruhák cs. és kir. katonaság,
állami tisztviselők,
Veterán-egyletek,
sport, vadász és kerekpár kosztümök,
liberiák, stb.

JUTÁNYOS ÁRAK, KITÜNŐ KISZOLGÁLÁS.

*Árjegyzékek ingyen
és bérmentve.*

== Kizárólag hazai gyártmány. ==

Kizárólag hazai gyártmány.

A MAGYAR FÉM- ÉS LÁMPAÁRU-GYÁR

részvénytársaság gyári raktára

DEBRECZEN, Piacz-utca és Simonffy-utca sarok.
Gyar: BUDAPEST-KÖBÁNYAN.

Ajánlja gyártmányait:

Légszesz csillárok, asztali és függő lámpákat

egyszerű lámpákat közönséges használatra.

BRONZE DISZTÁRGYAKAT,

állványok, íróasztali berendezések, gyertyatartók stb.
a legmésékeltőbb gyári árák mellett.

Ugyanitt kapható valódi amerikai Petroleum.

„Király-olaj“

mely kizárólag e gyár számára gyártatik, tiszta, szagtalan és robbanhatatlan.
Helyben minden mennyiség hazhoz szállittatik.

Kizárólag hazai gyártmány.

== Kizárólag hazai gyártmány. ==